

Een gewijzigd kader voor het verhandelen van bouwproducten

**Van Richtlijn 89/106/EEG
tot Verordening (EU) nr. 305/2011**

**EEN GEWIJZIGD KADER VOOR
HET VERHANDELEN
VAN BOUWPRODUCTEN**

© foto's omslag: Fotoalia.com:

Laufer - Mamoda - Giuseppe Blasioli - Adisa - Per Tillmann - V. Yakobchuk - Caroll

Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50

1210 BRUSSEL

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

<http://economie.fgov.be>

tel. 02 277 51 11

Vanuit het buitenland:

tel. + 32 2 277 51 11

Verantwoordelijke uitgever: Regis Massant
Voorzitter a.i. van het Directiecomité
Vooruitgangstraat 50
1210 BRUSSEL

Wettelijk depot: D/2012/2295/02

E6-379/0120-12

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Voorwoord

De markt van bouwproducten is een markt van zeer gediversifieerde tussenproducten bedoeld om voornamelijk in gebouwen, bruggen en wegen te worden verwerkt. Daaronder vindt men zeer uiteenlopende producten zoals bakstenen, betonelementen, polymeren, dakpannen, mozaïeken, balken, deuren, ramen of ook nog sanitaire toestellen.

Om het vrije verkeer van al deze producten in de Interne Markt te waarborgen, is de Europese Commissie begonnen met een uitgebreide herziening van de wetgeving die van toepassing was op deze sector, met name de Europese Richtlijn 89/106/EEG. Deze herziening heeft een concrete vorm gekregen in de Europese Verordening (EU) nr. 305/2011 voor het verhandelen van bouwproducten, gepubliceerd op 4 april 2011. Deze nieuwe Verordening heeft tot doel de wetgeving efficiënter te maken en dus de toepassing ervan te vergemakkelijken en toch de strategische doelstellingen van de Europese Unie te behouden. Zijn doelstellingen worden verwezenlijkt dankzij het gebruik van een gemeenschappelijke taal die voor alle betrokken actoren begrijpelijk is, evenals door de verduidelijking en de vermindering van de administratieve lasten, in het bijzonder voor de kmo's. De normalisatie en de geharmoniseerde technische specificaties maken het mogelijk om de prestaties van bouwproducten op te stellen op basis van hun essentiële kenmerken en van het beoogde gebruik. In het kader van de innovatie maken de Europese technische beoordelingen het mogelijk om de prestaties van de producten te kennen.

Deze brochure wil beknopt de nieuwe regels voor het verhandelen van bouwproducten voorstellen. Het belang van Verordening (EU) nr. 305/2011 wordt uitgelegd. Na het lezen van deze brochure, houden "prestatieverklaring" van een product of de betekenis van de specifieke "CE-markering" voor bouwproducten voor u geen geheim meer in. Over het algemeen leert u als fabrikant uw verplichtingen beter kennen en kunt u met kennis van zaken de aangemelde instanties kiezen. Als voorschrijver of aannemer zal u over de nodige informatie beschikken om de adequate producten te selecteren.

In België wordt het wetgevende kader in functie van deze nieuwe regels aangepast en wordt een "productcontactpunt" opgericht. Wij nodigen u uit om onze website te raadplegen: <http://www.economie.fgov.be> waarop u de evolutie van de nationale wetgeving kunt volgen.

Een interessante lectuur toegewenst.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Inhoud

Inleiding	7
Deel 1. Algemene principes van de Verordening	12
1.1. Wat is een bouwproduct?	12
1.2. Waarop hebben de fundamentele eisen betrekking?	13
1.3. Welk verband is er tussen de prestaties van een product en de fundamentele eisen van een bouwwerk?	14
1.4. Wat is de prestatieverklaring?	17
1.5. Wat zijn geharmoniseerde technische specificaties?	18
1.6. Wat is de betekenis van de CE-markering?	19
1.7. Welke zijn de verplichtingen van de verschillende marktdeelnemers?	20
Deel 2. De etappes bij het in de handel brengen	24
2.1. Inleiding	24
2.2. Valt mijn product onder een geharmoniseerde norm?	26
2.3. Hoe kan ik nagaan of mijn product beantwoordt aan een geharmoniseerde norm?	27
2.4. Is mijn product in overeenstemming met zijn ETB?	28
2.5. Hoe wordt een EBD opgesteld?	30
2.6. Hoe wordt de prestatie van mijn product beoordeeld?	31
2.7. Met welke aangemelde instantie kan ik contact opnemen om mijn product te laten beoordelen?	33
2.8. Waarom een technische documentatie opstellen?	35
2.9. Wat staat er in de prestatieverklaring?	35
2.10. Bijkomende preciseringen over de CE-markering	36
2.11. Welke afwijkingen zijn mogelijk voor de prestatieverklaring en de CE-markering?	38

2.12. Wat zijn vereenvoudigde procedures?	38
2.13. Wanneer kan ik het typeonderzoek vervangen?	39
2.14. Ik ben een micro-onderneming: kan ik gebruik maken van een vereenvoudigde procedure?	40
2.15. Kan ik voor een bestelling “op maat” gebruik maken van een vereenvoudigde procedure?	41
2.16. Laatste check-up voor het in de handel brengen	41
Deel 3. Een bouwproduct kiezen of voorschrijven	42
3.1. Inleiding	42
3.2. Welke zijn de zeven fundamentele eisen voor bouwwerken?	44
3.3. Wie ontwikkelt de maatregelen voor de uitvoering van deze eisen?	45
3.4. Welk is de rol van de geharmoniseerde normen?	46
3.5. Wat is de invloed van de geharmoniseerde normen op de regelgeving?	47
3.6. Hoe wordt een product voorgeschreven en gekozen?	48
3.7. De CE-markering: hoe moet ze worden verstaan?	50
3.8. Dragen alle bouwproducten een CE-markering?	51
3.9. Hoe moet ik de prestatieverklaring lezen?	52
Deel 4. De volgende aanpassingen van de Belgische wetgeving voor het verhandelen van bouwproducten	55
4.1. Doelstellingen	55
4.2. Geplande aanpak	56
Bijlagen	58

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Inleiding

De Verordening voor het verhandelen van bouwproducten¹ werd gepubliceerd op 4 april 2011. Ze is twintig dagen later in werking getreden in de Europese Economische Ruimte², maar voorziet een aantal overgangsmaatregelen. Sommige artikelen en bijlagen zullen pas vanaf 1 juli 2013 van toepassing zijn.

De Europese Verordening is rechtstreeks toepasbaar in alle lidstaten zonder voorafgaande omzetting. Nochtans moet in België het huidige wetgevende en reglementaire kader grondig worden gereorganiseerd in overleg met de verschillende belanghebbenden. Deze aanpassing wordt uitgevoerd om elke verwarring tussen de oude beschikkingen en de nieuwe regels te vermijden.

Het oude wettelijke kader: Richtlijn 89/106/EEG

Sinds 1989 is het in de handel brengen van bouwproducten onderworpen aan de voorschriften van de Europese Richtlijn 89/106/EEG³, die vaak verkeerdelijk als een richtlijn van de “nieuwe aanpak” beschouwd wordt, terwijl ze niet aan de criteria daarvoor beantwoordt. De Richtlijn voorziet wel in de CE-markering voor het verhandelen van bepaalde producten maar de essentiële eisen voor deze producten zijn niet in de bijlagen van deze Richtlijn opgenomen. De in de bijlage opgenomen eisen hebben daarentegen betrekking op bouwwerken. Daarnaast kunnen de lidstaten tevens nationale beschikkingen voor de toepassing van deze essentiële eisen uitwerken. Het is ook zo dat in het kader van de nieuwe aanpak⁴ de toepassing van de normen op producten facultatief is: het naleven van de normen is vooral een vermoeden van kwaliteit en/of veiligheid van de betrokken producten. In het kader van Richtlijn 89/106/EEG is de overeenstemming met de bestaande geharmoniseerde normen daarentegen verplicht.

1 Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad (PB L 088 dd. 04.04.2011, p. 5).

2 De Europese economische ruimte verenigt dertig Europese staten : de zevenentwintig lidstaten van de Europese Unie en drie van de vier lidstaten van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA bestaande uit IJsland, Noorwegen en Liechtenstein).

3 Richtlijn 89/106/EEG van de Raad van 21 december 1988 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lidstaten inzake de voor de bouw bestemde producten (PB L 40 dd. 11.02.1989, p. 12–26).

4 Het concept van de nieuwe aanpak is beschreven in bijlage bij deze brochure.

In 2008 heeft de Europese Unie, naar aanleiding van het Verdrag van Lissabon, een “nieuw juridisch kader” (New Legal Framework - NLF⁵) uitgewerkt voor het verhandelen van producten.

De herziening van Richtlijn 89/106/EEG die gestart is in 2007 moest met deze nieuwe wetgeving dus rekening houden. Vermelden we ten slotte nog dat de nationale omzetting van de Richtlijn soms niet te verwaarlozen toepassingsverschillen tussen de lidstaten veroorzaakte, o.a. met betrekking tot de regels voor het aanbrengen van de CE-markering.

Op weg naar een nieuwe Verordening

Om het vrije verkeer van producten te verbeteren werd Richtlijn 89/106/EEG vervangen door de Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad.

8

In tegenstelling tot een “richtlijn” is een “verordening” rechtstreeks toepasbaar op alle landen van de Europese Unie zonder omzetting in nationale wetgevingen. Zo’n regelgevend instrument versterkt de interne markt en beperkt de interpretaties tussen de verschillende lidstaten.

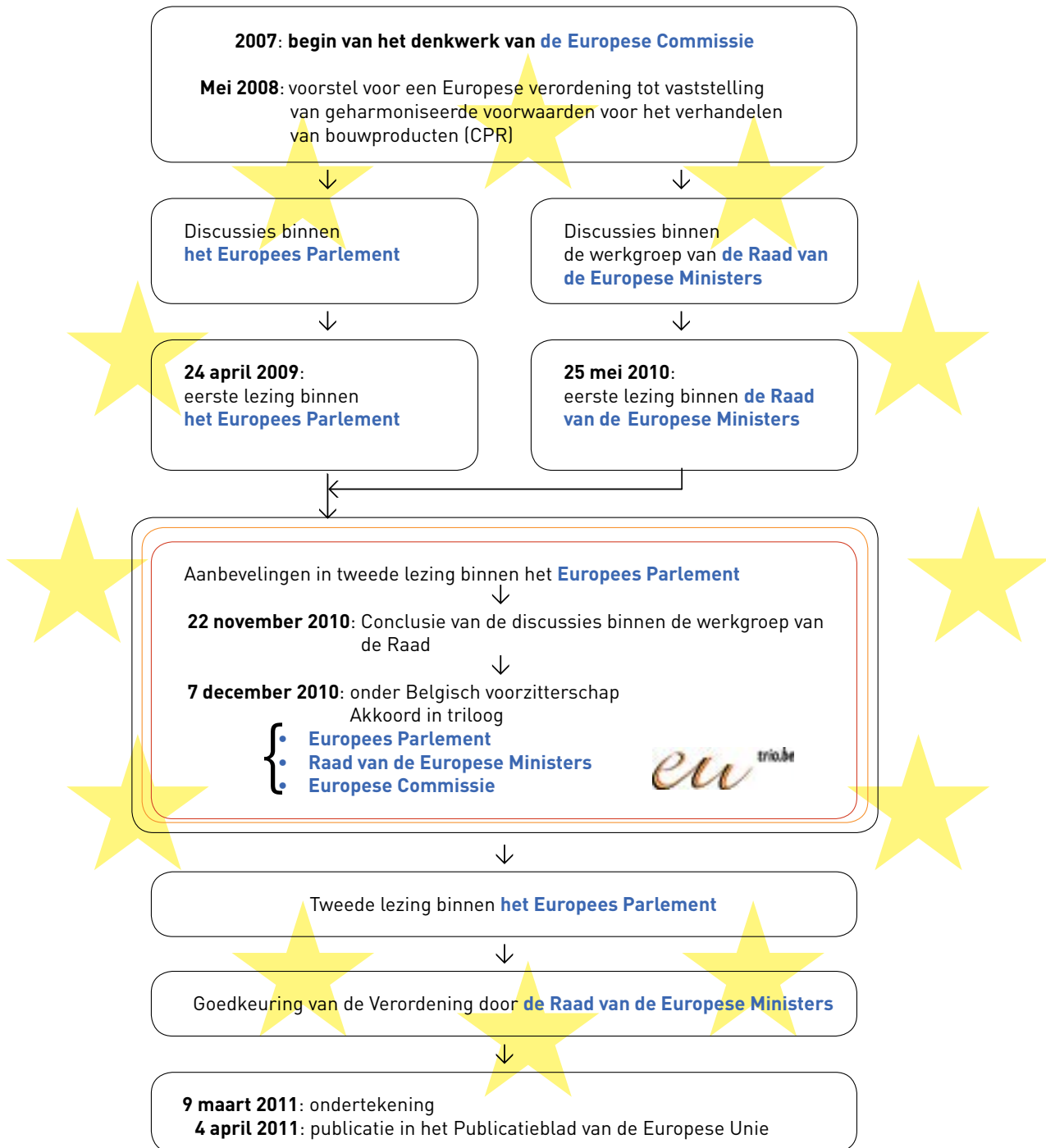
Er waren meer dan drie jaar werk en onderhandelingen nodig om tot de goedkeuring van deze Verordening te komen. Het was op 7 december 2010, onder Belgisch voorzitterschap, dat de Commissie, het Parlement en de Raad van de Europese Ministers het eens zijn geworden over deze nieuwe Verordening voor het verhandelen van bouwproducten. Deze Verordening kan geraadpleegd worden op de website Eur-lex van de Europese Commissie op: <http://eur-lex.europa.eu/nl/index.htm> ⁶

5 Het nieuwe juridische kader (New Legal Framework - NLF) is beschreven in bijlage bij deze brochure.

6 De exacte weg voor toegang tot het document is beschreven in bijlage, op het einde van deze brochure.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Schema van drie jaar werkzaamheden op Europees niveau, met deelname van de Europese Commissie

Doelstelling van de brochure

Deze brochure heeft tot doel de verschillende voorschriften van de Verordening voor het verhandelen van bouwproducten uit te leggen. Zij wil betrouwbare informatie geven die begrijpelijk is voor alle actoren van de bouwsector. Iedereen zal dus de evoluties als gevolg van deze nieuwe Verordening kunnen inschatten.

Het eerste deel omvat de algemene principes van de Verordening, verschillende begrippen, de verplichtingen van iedereen en legt de CE-markering uit. Het tweede deel richt zich meer specifiek tot de fabrikanten. Het behandelt de etappes om de prestatieverklaring op te stellen en de CE-markering aan te brengen. Het derde deel somt verschillende praktische aspecten op die de aannemers, voorschrijvers van lastenboeken, en architecten kunnen helpen bij hun keuze. Het vierde en laatste deel is gewijd aan de voorziene aanpassingen van de Belgische wetgeving.

In bijlage vindt u een glossarium met, in alfabetische volgorde, de woorden, afkortingen, acroniemen en professionele uitdrukkingen betreffende deze Verordening. U vindt er tevens de toegangswegen op het internet via die u de in deze brochure vermelde wetteksten kunt vinden.

Voor het beantwoorden van vragen over deze materie werd een contactpunt opgericht. De economische actoren zullen op een transparante en correcte wijze toegang tot de informatie hebben.

Productcontactpunt

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid
Afdeling Kwaliteit en Innovatie
BELSPOC
NG II
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel
Tel.: 02 277 93 47
E-mail: belspoc@economie.fgov.be

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Deel 1. Algemene principes van de Verordening

1.1. Wat is een bouwproduct?

Volgens de Verordening 305/2011 is elk product dat bestemd is om blijvend te worden verwerkt in bouwwerken een "bouwproduct". Daarnaast moeten de prestaties ervan invloed hebben op die van de bouwwerken voor wat hun fundamentele eisen betreft.

De gamma van bouwproducten is zeer ruim: van een ondervloer tot het hout voor een gebinte, producten die worden gebruikt voor de ruwbouw, zoals dakpannen, bakstenen, tegels en balken: allen zijn het bouwproducten. Hetzelfde geldt voor de afwerkingproducten zoals mozaïeken of deurbeslag.

De elementen die deel uitmaken van een systeem en definitief geïntegreerd zijn in het bouwwerk zoals rookdetectoren, kranen en badkuipen, zijn eveneens bouwproducten.

De Verordening is ook van toepassing op kits, zijnde een bouwproduct dat door één fabrikant in de handel wordt gebracht met minstens twee afzonderlijke componenten die gecombineerd moeten worden om in het bouwwerk te worden verwerkt. In deze categorie is bv. brandwerende verf opgenomen.

Kortom, bouwproducten kunnen zijn:

- basisproducten (cement);
- eindproducten of halffabrikaten (ramen);
- kits vervaardigd op basis van bepaalde producten (brandwerende verf).

Opgelet: voor eenzelfde product kunnen meerdere wetten van toepassing zijn!

De Verordening voor het verhandelen van bouwproducten belet niet dat andere reglementaire bepalingen ook op deze producten van toepassing zijn. Zonder volledig te zijn, kunnen we ongeveer een tiental Europese wetten opsommen die op bouwproducten betrekking hebben.

Als voorbeeld vermelden we de regelgeving voor gemotoriseerde garagepoorten, voor de kwaliteit van het consumptiewater met betrekking tot sanitaire producten of nog de REACH- Verordening voor chemische stoffen in bepaalde lijmen.

Bovendien kunnen de overheidsdiensten van de lidstaten zelf bijkomende voorwaarden bepalen voor het gebruik ervan zoals bv. het geval is met de gewestelijke regels in verband met ventilatie in de besluiten betreffende de energieprestatie van gebouwen, voor reactie bij brand van producten in de federale wetgevingen ivm brandveiligheid.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

1.2. Waarop hebben de fundamentele eisen betrekking?

Deze Verordening heeft een belangrijke particulariteit: het toepassingsgebied betreft wel de bouwproducten, maar de 7 erin opgesomde fundamentele eisen zijn van toepassing op de bouwwerken als geheel en niet op de bouwproducten zelf. Bouwwerken kunnen zowel gebouwen (privéwoning, woongebouw, ...) als civieltechnische bouwwerken (brug, weg, stuwdam, ...) zijn.

Een huis moet bijvoorbeeld luchtdicht zijn. Daarvoor moet het raamwerk uiteraard luchtdicht zijn. De eis voor het bouwwerk (het huis) heeft dus ook gevolgen op de kwaliteit van het product (het raamwerk). De kenmerken van producten worden “essentieel” genoemd terwijl men voor de eisen voor bouwwerken over “fundamenteel” spreekt.

De bouwwerken moeten voldoen aan zeven fundamentele eisen:

Eis nr.1: mechanische weerstand en stabiliteit

Eis nr.2: brandveiligheid

Eis nr.3: hygiëne, gezondheid en milieu

Eis nr.4: veiligheid en toegankelijkheid bij gebruik

Eis nr.5: bescherming tegen geluidshinder

Eis nr.6: energiebesparing en warmtebehoud

Eis nr.7: duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen

Deze eisen moeten nagekomen worden gedurende “een economisch redelijke” levensduur en tijdens de hele levenscyclus van de bouwwerken. Terloops noteren we dat de eis betreffende het duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen een nieuwheid van de Verordening is.

De bouwwerken zijn aan verschillende wetten onderworpen!

De Verordening voor het verhandelen van bouwproducten legt de bouwvoorschriften voor de bouwwerken niet vast.

De bepalingen die de fundamentele eisen opleggen vallen onder de bevoegdheid van elke lidstaat. Deze lidstaten kunnen deze bepalingen uitwerken, ondermeer op het vlak van brandveiligheid of van toegankelijkheid voor personen met beperkte mobiliteit.

1.3. Welk verband is er tussen de prestaties van een product en de fundamentele eisen van een bouwwerk?

Zoals tevoren vermeld, is de particulariteit van deze Verordening dat het toepassingsgebied ervan betrekking heeft op bouwproducten terwijl de fundamentele eisen worden bepaald voor bouwwerken. Daarom is het belangrijk dat bouwproducten geschikt zijn voor het gebruik in een bouwwerk. Bijvoorbeeld, de isolatie van een veranda zal niet dezelfde moeten zijn als die van een passief huis, wat een effect zal hebben op de prestatie van het gebruikte isolatiemateriaal.

In deze context, twee belangrijke definities:

- **“essentiële kenmerken”**: kenmerken van het bouwproduct die verband houden met de fundamentele eisen voor bouwwerken;
- **“prestaties van een bouwproduct”**: de prestaties met betrekking tot de essentiële kenmerken, uitgedrukt in niveau of klasse of op beschrijvende wijze.

14

Het niveau is het resultaat van de prestatiebeoordeling, uitgedrukt in numerieke waarde. De klasse is een interval van prestatieniveaus, begrensd door een minimumwaarde en een maximumwaarde.

Brandveiligheid is een representatief voorbeeld van het verband tussen de prestatie van producten en de fundamentele eisen van bouwwerken.

Een van de belangrijkste criteria die gebruikt worden om de brandweerstand van een product⁷ te bepalen is de periode waarin de dragende functies (R) behouden blijven. De periode wordt uitgedrukt in minuten. De tijdsperiode gedurende welke aan de criteria wordt voldaan, wordt met één van de volgende cijfers uitgedrukt: 15, 20, 30, 45, 60, 90, 120, 180, 240, 360. Zo krijgt men de volgende indeling: R15, R20, R30, R45, R60, R90, R120, R180, R240, R360.

⁷ Beschikking van 200/367/EG van de Commissie van 3 mei 2000 ter uitvoering van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad inzake de indeling van voor de bouw bestemde producten, bouwwerken en delen daarvan in klassen van materiaalgedrag bij brand (PB L 133 van 06.06.2000, blz. 26–32).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

In de Belgische wetgeving wordt zo voor de industriegebouwen verwezen naar de klassen van brandweerstand⁸ :

“Bij de bepaling van de stabiliteit bij brand van de structurele elementen houdt men rekening met de algemene stabiliteit van het gebouw en de invloed van de structurele elementen op elkaar. Daarbij houdt men rekening met de uitzettingen en vervormingen van de structurele elementen ten gevolge van de blootstelling aan de brand.

De minimale brandweerstand van de structurele elementen type I is:

1° voor een gebouw of deel ervan van klasse A: R 60;

2° voor een gebouw of deel ervan van klasse B of C: R 120.

(...)

De brandweerstand van tussenvloeren en hun draagstructuur is ten minste gelijk aan R 30.”

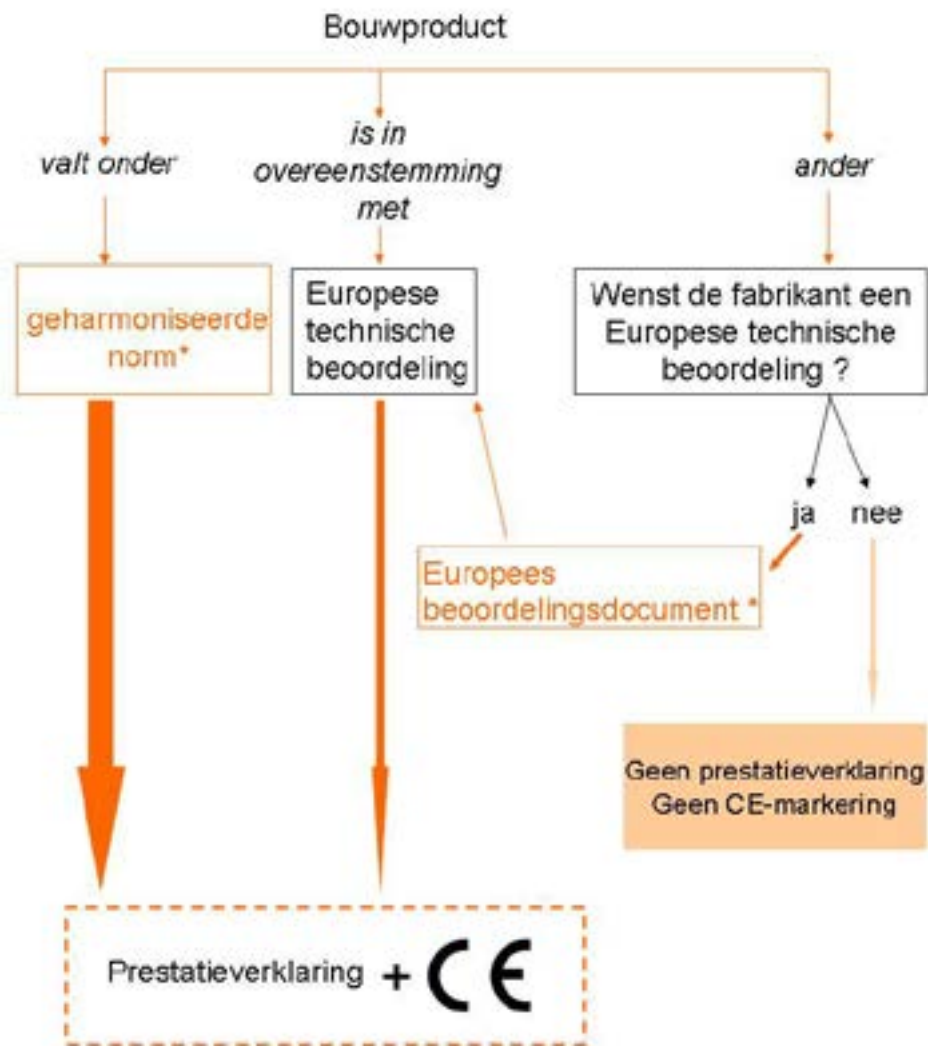
Vooreeneenvormig taalgebruik werd een geharmoniseerde oplossing⁹ uitgewerkt om de brandreactie van producten te kunnen beoordelen. Deze norm EN 13501-2 specificeert de indelingsmethode op basis van de gegevens van de brandweerstandsproeven. De criteria die in aanmerking genomen worden zijn de ontvlambaarheid, het warmtedebiet, de vlamuitbreidingsnelheid, de hoeveelheid rook, de toxische gassen, de snelheid waarmee zich druppeltjes of brandende deeltjes vormen of een combinatie van deze parameters.

Het is bijgevolg belangrijk te kunnen bepalen of een product geschikt is om in een bouwwerk te kunnen gebruikt worden.

8 Punt 3.1. van de bijlage van het koninklijk besluit van 1 maart 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor de preventie van brand en ontploffing waaraan de nieuwe gebouwen moeten voldoen (Belgisch Staatsblad van 15 juli 2009).

9 De Europese norm EN 13501-2, genoemd “Brandclassificatie van bouwproducten en bouwdelen - Deel 2: Classificatie op grond van resultaten van brandwerendheidsproeven behalve voor producten voor gebruik in ventilatiesystemen”.

De Verordening bepaalt dat, wanneer bouwproducten verhandeld worden, er in voorkomend geval een "prestatieverklaring" opgesteld op basis van de "geharmoniseerde technische specificaties" moet bijgevoegd worden en dat ze de "CE-markering" moeten dragen. Deze begrippen worden in de volgende vragen en antwoorden uitaelead.

* geharmoniseerde technische specificaties

Vanaf 1 juli 2013

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

1.4. Wat is de prestatieverklaring?

Vanaf 1 juli 2013 moeten bouwproducten die onder een geharmoniseerde norm vallen of in overeenstemming zijn met de desbetreffende Europese technische beoordeling verplicht vergezeld gaan van een prestatieverklaring wanneer ze in de handel gebracht worden. Deze verklaring heeft betrekking op de essentiële kenmerken, die per niveau of klasse of door middel van een beschrijving worden uitgedrukt, conform de toepasselijke geharmoniseerde technische specificaties.

Ze wordt opgesteld door de fabrikant, rekening houdend met het product en het beoogde gebruik.

Ze biedt de gebruiker (of de voorschrijver van het product) de mogelijkheid om een bouwproduct te kiezen met perfecte kennis van de prestaties voor het beoogde gebruik. Hij zal er dus zeker van kunnen zijn dat het bouwwerk aan de toepasselijke fundamentele eisen voldoet rekening houdend met de plaats waar het zal opgericht worden. Immers, naargelang het gebied in Europa waar het bouwwerk zal gebouwd worden, zal het met verschillende milieuomstandigheden te maken krijgen (extreme temperaturen, vorst, aantal uren zon, aardbeving, ...).

Bij de prestatieverklaring moet eveneens informatie betreffende het gehalte aan gevaarlijke stoffen van het bouwproduct gevoegd worden. Deze aanvullende informatie laat ondermeer toe de mogelijkheden van duurzame bouwen te verbeteren, in lijn te zijn met de REACH-Verordening en de veiligheid van de werknemers op werven waar bouw-, onderhouds- of sloopactiviteiten uitgevoerd worden te waarborgen.

We merken ook op dat de Verordening voorziet in een afwijking voor producten die op een bouwterrein worden vervaardigd, voor producten die afzonderlijk voor een speciale bestelling worden vervaardigd en voor specifieke producten voor beschermde monumenten en landschappen. Voor deze producten moet geen prestatieverklaring afgeleverd worden. Deze afwijking is enkel mogelijk als er geen specifieke beschikkingen van de lidstaten of de Unie zijn, die alsnog de prestatieverklaring vereisen.

De prestatieverklaring: ook op het internet?

Niet in een eerste fase: de verklaringen worden enkel op papier of elektronisch afgeleverd. Op termijn wordt er wel overwogen om het internet te gebruiken om ze ter beschikking te stellen.

1.5. Wat zijn geharmoniseerde technische specificaties?

Technische specificaties zijn documenten waarin de technische elementen opgenomen zijn om de betrokken producten toe te laten om de eisen van de wetgeving te voldoen. Deze documenten bevatten ook de proeven en eventueel de berekeningen op basis waarvan de prestatie van bouwproducten kan beoordeeld worden.

De term “geharmoniseerd” verwijst naar eenvormige Europese documenten.

Onder de technische specificaties vallen de geharmoniseerde normen en de Europese beoordelingsdocumenten.

Geharmoniseerde normen	Europese beoordelingsdocumenten
Geharmoniseerde normen zijn documenten goedgekeurd door Europese normalisatie-instellingen en opgesteld in het kader van een mandaat toegekend door de Commissie. De referenties van deze normen zijn bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie. Indien een product onder een Europese geharmoniseerde norm valt moet de fabrikant gebruik maken van de erin vermelde testmethodes, wat een gemeenschappelijk taalgebruik voor de prestatieverklaring verzekert.	<p>De Europese beoordelingsdocumenten worden opgesteld en goedgekeurd door de technische beoordelingsinstantie (TBI) en doorgestuurd aan de Commissie die een lijst van de referenties van de definitieve Europese beoordelingsdocumenten in het Publicatieblad van de Europese Unie bekendmaakt.</p> <p>Met deze documenten kan de fabrikant een Europese technische beoordeling aanvragen voor één van zijn specifieke producten indien dit product niet of niet volledig onder een geharmoniseerde norm valt.</p>

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

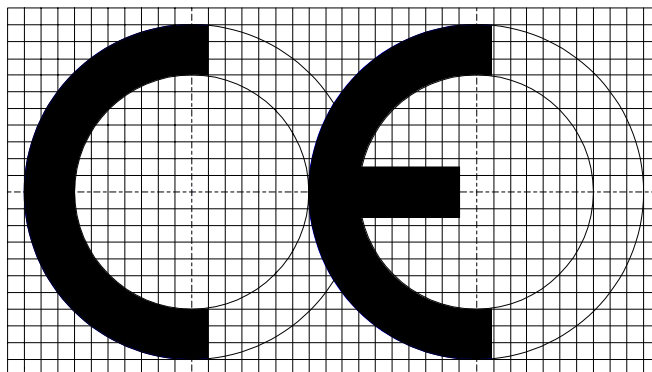
1.6. Wat is de betekenis van de CE-markering?

De CE-markering wordt op een bouwproduct aangebracht door de fabrikant of de verantwoordelijken voor het in de handel brengen ervan. Zo tonen ze aan dat ze verantwoordelijk zijn voor de overeenstemming van het product met de aangegeven prestaties ervan.

Indien het bouwproduct onder meerdere wetgevingen valt die in het aanbrengen van de CE-markering voorzien, geeft de CE-markering aan dat het product in overeenstemming is met de toepasselijke eisen van deze verschillende wetgevingen. Zo betekent de CE-markering op een elektrische garagepoort concreet dat deze garagepoort in overeenstemming is met de bepalingen van deze Verordening maar ook met de eisen vermeld in de richtlijnen betreffende laagspanning, machines en elektromagnetische compatibiliteit.

In het kader van de Verordening voor het verhandelen van bouwproducten mag de CE-markering niet aangebracht worden als er geen prestatieverklaring opgesteld werd.

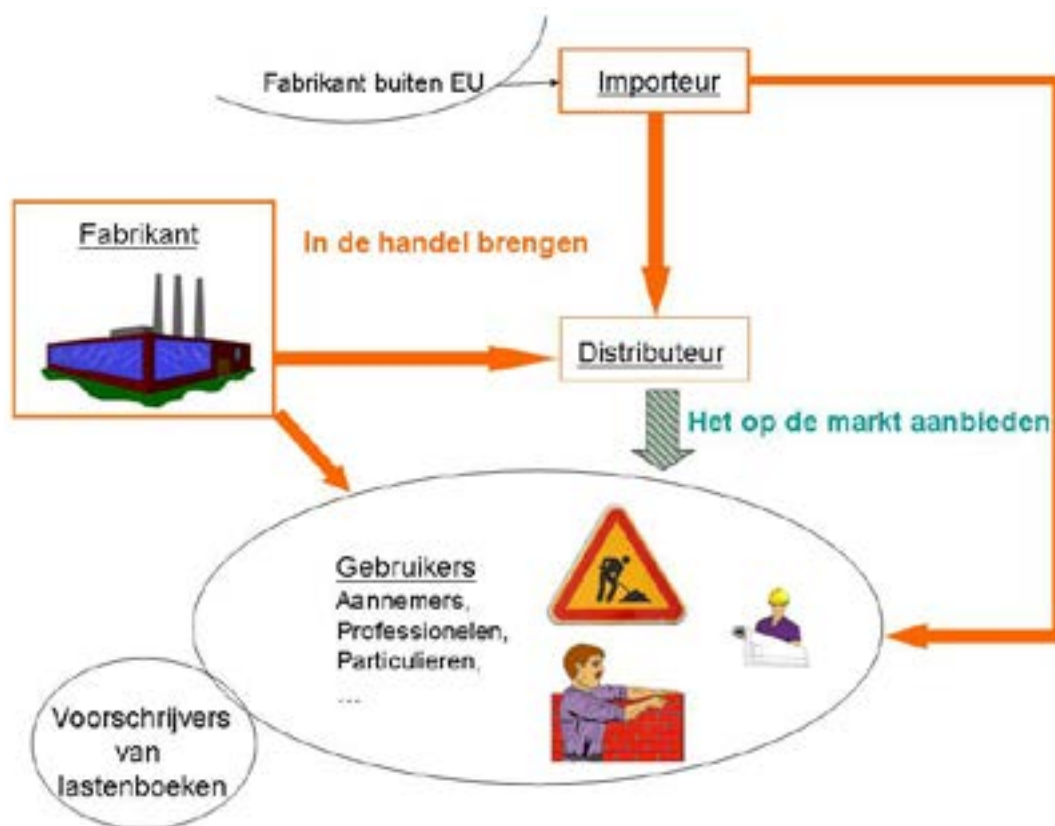
De CE-markering heeft de volgende vorm: ze moet zichtbaar, leesbaar en onuitwisbaar zijn. In principe wordt de markering aangebracht op het product zelf of op het bijbehorende etiket of op de verpakking.

1.7. Welke zijn de verplichtingen van de verschillende marktdeelnemers?

Alle marktdeelnemers, zowel fabrikanten, importeurs, mandatarissen als distributeurs, die te maken krijgen met de vervaardiging en het verhandelen van bouwproducten zijn betrokken.

De verschillende actoren en het algemene verhandelingsprincipe worden hieronder geschetst.

Voor fabrikanten en importeurs is er voornamelijk sprake van “het in de handel brengen” terwijl men voor distributeurs, van “het op de markt aanbieden” spreekt. Het verschil ligt in het feit dat het “in de handel brengen” overeenkomt met de eerste terbeschikkingstelling op de markt van de Europese Unie.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Een product voor de eerste maal in de handel brengen:

Op een markt zijn de producten in omloop: een bouwproduct kan meerdere keren gekocht en verkocht worden vooraleer het door een eindgebruiker die het in een bouwwerk zal verwerken, verworven wordt. Een bouwproduct wordt “voor de eerste maal in de handel gebracht” wanneer het (tegen betaling of gratis) aan een derde wordt afgestaan door de fabrikant of de importeur. Dit mag niet verward worden met de lancering op de markt van een nieuw product door de fabrikant.

De fabrikant is uiteraard de eerste verantwoordelijke van de prestatie van de materialen die in de handel worden gebracht. Het is immers de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die een bouwproduct vervaardigt (of laat ontwerpen of vervaardigen) en die het onder zijn eigen naam of eigen merk op de markt brengt.

Hij moet:

- de technische documentatie opstellen als basis voor de prestatieverklaring;
- ervoor zorgen dat de procedures voor het in de handel brengen nageleefd worden;
- de prestaties van het product verklaren (indien van toepassing op zijn product);
- in voorkomend geval, de regels voor de CE-markering toepassen;
- erop toezien dat het product vergezeld gaat van instructies en informatie aangaande de veiligheid, die de gebruikers gemakkelijk kunnen begrijpen.

Alle specifieke verplichtingen van de fabrikant zijn vermeld in artikel 11 van de Verordening. In artikel 12 worden de verplichtingen van de gemachtigde aangesteld door de fabrikant, beschreven.

Een importeur of distributeur wordt beschouwd als fabrikant wanneer hij een product onder zijn naam of merknaam in de handel brengt.

Hij zal ook als dusdanig beschouwd worden indien een al in de handel gebracht bouwproduct zodanig wijzigt dat de conformiteit met de prestatieverklaring in het gedrang kan komen.

De importeur is de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die een bouwproduct afkomstig uit een derde land in de Europese Unie in de handel brengt. Hij moet onderzoeken of de beoordeling en de verificatie van de prestatiebestendigheid wel degelijk door de fabrikant buiten de Europese Unie werden verricht. Hij ziet erop toe dat laatstgenoemde de technische documentatie en de prestatieverklaring heeft opgesteld. Hij zorgt er ook voor dat het product de CE-markering draagt wanneer het vereist is en dat het vergezeld gaat van de vereiste documenten. Naast het adres van de fabrikant, vermelden de importeurs hun naam, hun handelsnaam of hun gedeponeerde handels-

merk en het adres waarop zij gecontacteerd kunnen worden op het bouwproduct of, wanneer het niet mogelijk is, op de verpakking of in een document dat bij het product gevoegd wordt. Alle verplichtingen van de importeur worden in artikel 13 van de Verordening beschreven.

De distributeur is de marktdeelnemer die bouwproducten op de markt aanbiedt. Als schakel van de toeleveringsketen moet hij ervoor zorgen dat het op de markt gebrachte product voldoet aan de eisen van deze Verordening, namelijk:

- dat op het product, waar vereist, de CE-markering is aangebracht;
- dat het vergezeld gaat van de ad hoc documenten (prestatieverklaring, gebruiksaanwijzing, handleiding, lijst van gevaarlijke stoffen, ...);
- dat het vergezeld gaat van instructies en veiligheidsinformatie in de taal van het land en die gebruikers gemakkelijk kunnen begrijpen.

Alle verplichtingen van de distributeur worden in artikel 14 van de Verordening beschreven.

Taalgebruik in België:

Producten die op de Belgische markt worden gebracht, moeten voldoen aan de eisen van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming (Belgisch Staatsblad van 12 april 2010).

Artikel 10 van deze wet bepaalt dat de etikettering en de informatie die dwingend voorgeschreven zijn, de gebruiksaanwijzingen en de garantiebewijzen minstens moeten worden gesteld in de taal of de talen van het taalgebied waar de producten op de markt worden gebracht.

Met andere woorden:

- het Nederlands moet aanwezig zijn voor de producten bestemd voor het Vlaams Gewest;
- het Frans moet aanwezig zijn voor de producten bestemd voor het Waals Gewest;
- het Frans en het Nederlands moeten aanwezig zijn voor de producten bestemd voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- het Duits moet aanwezig zijn voor de producten bestemd voor het arrondissement Eupen – Malmedy.

De Verordening bepaalt ook dat gedurende de periode dat een bouwproduct onder de verantwoordelijkheid van een importeur of een distributeur valt, deze ervoor zorgen dat de opslag- en vervoersomstandigheden de conformiteit met de prestatieverklaring en de naleving van andere voorschriften van deze Verordening niet in het gedrang brengen.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Elke marktdeelnemer die van mening is dat een in de handel gebracht bouwproduct niet conform is zorgt ervoor dat de nodige corrigerende maatregelen worden genomen om het product conform te maken of zo nodig uit de handel te nemen of terug te roepen. Bovendien brengt hij de bevoegde nationale autoriteiten van de lidstaten waar hij het product in de handel heeft gebracht hiervan op de hoogte.

Voor België is de bevoegde autoriteit de Dienst Goedkeuring en Voorschriften in de Bouw van de Afdeling Kwaliteit en Innovatie van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid binnen de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie.

Bevoegde overheid

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid
Afdeling Kwaliteit en Innovatie
Dienst Goedkeuring en Voorschriften in de Bouw
NG II
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel
Tel.: 02 277 81 76
Fax: 02 277 54 44
E-mail : dbgv.scas@economie.fgov.be
Website:
<http://economie.fgov.be/bouw>

Deel 2. De etappes bij het in de handel brengen

2.1. Inleiding

Dit deel richt zich meer bepaald tot de fabrikant of elke andere marktdeelnemer wanneer hij dezelfde verplichtingen heeft als de fabrikant. Wanneer een fabrikant een bouwproduct in de handel brengt, moet hij erop toezien dat het voor gebruik geschikt is. Hij moet eveneens rekening houden met de bepalingen betreffende de toepassing van de fundamentele eisen voor bouwwerken, die door de lidstaten worden ontwikkeld. Hiertoe stelt de Verordening procedures op in overleg met verschillende actoren en legt in voorkomend geval op dat producten die in de handel gebracht worden verplicht vergezeld gaan van een prestatieverklaring en de CE-markering dragen. De volledige opheffing van Richtlijn 89/106, op 1 juli 2013, zal de inwerkingtreding van de hieronder beschreven regels tot gevolg hebben.

Benadrukken we echter dat overgangsmaatregelen tussen de oude en de nieuwe regelgeving ervoor zorgen dat onze ondernemingen concurrentieel blijven. Als aanvulling op de CE-markering, voorgeschreven bij Richtlijn 89/106, kan de fabrikant trouwens al vanaf vandaag oefenen om de prestatieverklaring volgens de nieuwe regels op te stellen.

In het kader van deze brochure worden de procedures voor het verhandelen van bouwproducten op "horizontale" wijze beschreven, het is te zeggen dat het wegens het grote aantal bouwproducten niet mogelijk is om het onderwerp "product per product" aan te snijden, in functie van hun specifieke kenmerken.

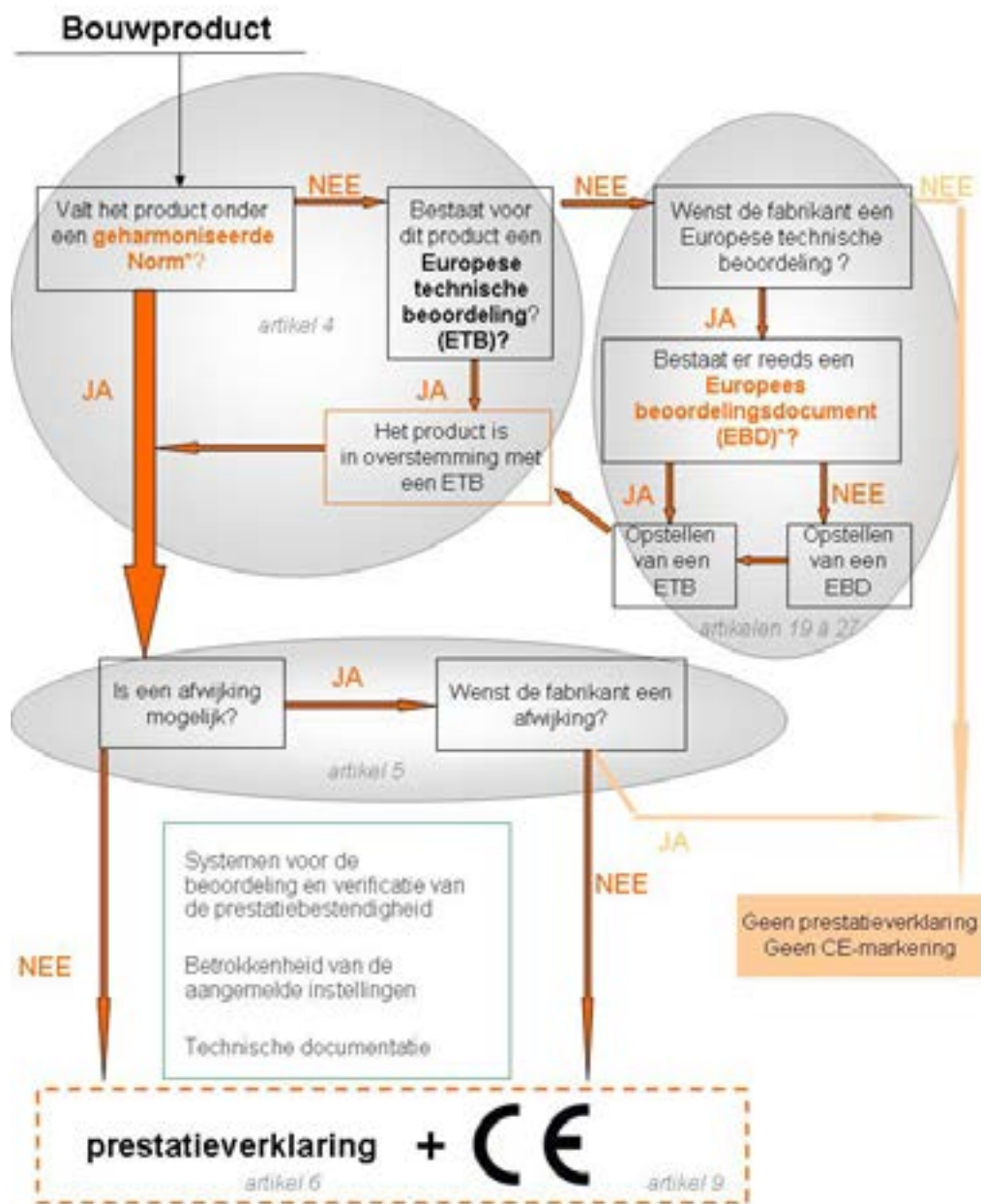
Voor meer duidelijkheid stellen we voor in de volgende bladzijden een gedetailleerde beschrijving te vinden van de verschillende elementen om een prestatieverklaring op te stellen, namelijk :

- De procedure voor een product dat onder een geharmoniseerde norm valt (cfr. 2.2., 2.3.);
- De procedure voor een product in overeenstemming met zijn Europese technische beoordeling (cfr. 2.4.);
- De procedure om een Europees beoordelingsdocument op te stellen (cfr. 2.5.) ;
- Systemen voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid en betrokkenheid van verschillende aangemelde instanties (cfr. 2.6., 2.7.);
- Technische documentatie (cfr. 2.8.);
- Inhoud van desbetreffende prestatieverklaring en CE-markering (cfr. 2.9., 2.10.);
- Mogelijke afwijkingen voor het opstellen van de prestatieverklaring (cfr. 2.11.) ;
- Vereenvoudigde procedures om een prestatieverklaring op te stellen (cfr. 2.12., 2.13., 2.14., 2.15.) ;

en tenslotte een laatste check-up voor het in de handel brengen (cfr. 2.16.).

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Teneinde de verschillende procedures goed te begrijpen, vertrekken we vanuit het vereenvoudigde schema dat in het eerste deel van deze brochure werd voorgesteld en vullen we het aan. De normalisatie is het beste middel om een prestatieverklaring op te stellen en de CE-markering aan te brengen. De geharmoniseerde normen geven de "state of the art" weer. Evenwel is het via de Europese beoordelingsdocumenten en de Europese technische beoordelingen eveneens mogelijk om prestatieverklaringen voor innoverende producten op te stellen.

* geharmoniseerde technische specificaties

Vanaf 1 juli 2013

2.2. Valt mijn product onder een geharmoniseerde norm?

Als het antwoord op deze vraag ja is, dan is de regel relatief eenvoudig: de fabrikant stelt voor dit product een prestatieverklaring op bij het in de handel brengen ervan.

Vanaf 1 juli 2013 moet de fabrikant gebruik maken van de testmethodes die in de geharmoniseerde norm vermeld zijn om een prestatie te bepalen. Deze norm beschrijft ook de methodes en de criteria voor de toepassing van het systeem voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid.

De volledige lijst van de geharmoniseerde normen wordt door de Europese Commissie regelmatig in het Publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd. Ze kan geraadpleegd worden op de internetsite Eur-Lex op: <http://eur-lex.europa.eu/nl/index.htm>¹⁰ Als voorbeeld vindt u hierna een uittreksel uit de mededeling 2011/246¹¹, bekendgemaakt op 24 augustus 2011.

Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad van 21 december 1988 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten inzake voor de bouw bestemde producten

(Voor de EER relevante tekst)

(Bekendmaking van titels en referentienummers van geharmoniseerde normen in het kader van de richtlijn)

(2011/C 246/01)

ENL (*)	Referentietitel en titel van de norm (in referentie document)	Referentienummer van de versagen norm	Datum van inwerking-treding van de norm als geharmoniseerde Europese norm	Einddatum van de coëxistentieperiode (Naar 4)
CEN	EN 1 1995 Met alle gestrookte overziet met verdampingstroomer		1.1.2008	1.1.2009
	EN 1 1996(A1:2007)	Naar 3	1.1.2008	1.1.2009

Zoals u vaststelt (oranje pijl) worden er voor elke geharmoniseerde norm twee datums opgegeven: het begin en het einde van de co-existentieperiode, respectievelijk « Datum van inwerkingtreding van de norm als geharmoniseerde Europese norm » en « Einddatum van de coëxistentieperiode ».

¹⁰ De exacte weg voor toegang tot het document is beschreven in bijlage, op het einde van deze brochure.

¹¹ Mededeling van de Commissie in het kader van de uitvoering van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad van 21 december 1988 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lidstaten inzake voor de bouw bestemde producten.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Vanaf 1 juli 2013 is dit de regel: op de datum van het begin van de co-existentperiode kan men de geharmoniseerde norm gebruiken om een prestatieverklaring op te stellen voor een bouwproduct dat onder deze norm valt. Vanaf de datum van het einde van de co-existentperiode is de geharmoniseerde norm het enige middel om deze prestatieverklaring op te stellen voor een bouwproduct dat onder deze norm valt. Bijgevolg zijn de andere bestaande normen met hetzelfde toepassingsgebied niet meer van kracht. Meer specifiek, in de periode tussen deze twee data kunnen de fabrikanten hun stocks opruimen.

Als voorbeeld melden we de “Met olie gestookte ovens met verdampingsbranders” opgenomen in de geharmoniseerde norm EN 1: 1998. Volgens de bepalingen van Richtlijn 89/106 zijn de regels voor het aanbrengen van de CE-markering de volgende: volgens de datums vermeld in de Mededeling van de Commissie 2011/246, kan sinds 1 januari 2008 de CE-markering aangebracht worden op een product dat aan deze norm voldoet en vanaf 2009 is de CE-markering verplicht.

Laten we aannemen dat vanaf 1 juli 2013 een nieuwe geharmoniseerde norm deze norm komt te vervangen, de norm EN 1: 2013: Met olie gestookte ovens. Nieuwe datums van inwerkingtreding van de norm en van het eind van de co-existentperiode zullen door de Europese Commissie voorgesteld worden. Voor ons voorbeeld hebben we respectievelijk 1 augustus 2013 en 1 januari 2014 gekozen. Volgens de nieuwe bepalingen kan vanaf 1 augustus 2013 de geharmoniseerde norm EN 1: 2013 gebruikt worden voor het opstellen van de prestatieverklaring van deze kachels en vanaf 1 januari 2014 zou het gebruik van deze norm het enige middel zijn om deze prestatieverklaring op te stellen en de CE-markering aan te brengen.

2.3. Hoe kan ik nagaan of mijn product beantwoordt aan een geharmoniseerde norm?

Om in België na te gaan of een product in het toepassingsgebied van een geharmoniseerde norm valt, kan men desbetreffende geharmoniseerde Europese norm verkrijgen bij het Bureau voor Normalisatie (NBN).

NBN

Birminghamstraat, 131

1070 Brussel

Tel.: 02 738.01.11

Fax: 02 733.42.64

E-mail: info@nbn.be

Website: <http://www.nbn.be>

Als uw product in aanmerking komt, moet u bijlage ZA raadplegen en bepalen welk systeem voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid vereist is voor uw product voor het betrokken gebruik.

In de geharmoniseerde norm is bijlage ZA verplicht. In sommige normen zijn nationale specificaties opgenomen (ivm. klimaat, cultuur, ...). Deze kunnen een invloed hebben op het verplichte deel en/of het vrijwillige deel van de geharmoniseerde norm.

Als voorbeeld hebben we gekozen voor de geharmoniseerde norm EN 1469: Natuursteenproducten – Wandplaten – Eisen. Volgens bijlage ZA zijn de betrokken bouwproducten wandtegels. De voorziene toepassingen zijn “in- en uitwendige afwerkingen voor wanden en plafonds”. In deze bijlage zijn er twee tabellen. De eerste bevat de lijst van de essentiële kenmerken die moeten bepaald worden voor de inwendige afwerkingen voor wanden en plafonds en de tweede voor de uitwendige afwerkingen voor wanden en plafonds. Volgende kenmerken worden ondermeer aangegeven: brandgedrag, emissie van gevaarlijke stoffen (in voorkomend geval), waterdampdoorlatendheid (enkel voor producten onderworpen aan controle-eisen voor waterdamp), buigsterkte (enkel voor gebruik in plafonds). Naar gelang de geplande toepassingen zijn de systemen voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid van het type 3 of 4.

2.4. Is mijn product in overeenstemming met zijn ETB?

Als er geen geharmoniseerde norm is, dan bepaalt artikel 4 van de Verordening dat vanaf 1 juli 2013, een specifiek product dat in overeenstemming is met zijn Europese Technische Beoordeling (ETB) ook moet vergezeld gaan van een prestatieverklaring en de CE-markering moet dragen.

Europese technische beoordeling (ETB)

Gedocumenteerde beoordeling van de prestaties van een specifiek bouwproduct, met betrekking tot de essentiële kenmerken daarvan, overeenkomstig het desbetreffende Europese beoordelingsdocument. Elke ETB is gelinkt met een specifiek product en zijn fabrikant. Momenteel bestaat er geen standaardformaat. Niettemin zal de Commissie op termijn uitvoeringsmaatregelen vaststellen om het formaat te bepalen, met het oog op eenvormigheid.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

De fabrikant kan een ETB aanvragen als, en alleen als:

- Zijn product niet (of niet helemaal) onder een geharmoniseerde norm valt. Het is mogelijk dat zijn product niet onder de werkingssfeer van een bestaande geharmoniseerde norm valt of dat het essentiële kenmerk waarvoor hij een prestatieverklaring wil opstellen, niet gedekt is door een testmethode voorzien in de geharmoniseerde norm. Als voorbeeld kan een fabrikant van warmte-isolatiemateriaal op basis van hennep of cellulose, op vrijwillige basis, een procedure beginnen om een ETB te verkrijgen.
- Een Europees beoordelingsdocument (EBD), dat dit type product dekt, al ontwikkeld en goedgekeurd werd. Als zijn product niet (of niet helemaal) onder een geharmoniseerde norm valt en als er geen toepasselijke EBD bestaat, dan kan de fabrikant op vrijwillige basis, vragen om een Europees beoordelingsdocument (EBD) te ontwikkelen om een ETB te verkrijgen.

De Europese technische beoordeling wordt door de fabrikant bij een Technische beoordelingsinstantie (TBI) voor één van zijn zeer specifieke producten aangevraagd. Voor België is de TBI de Belgische Unie voor de technische goedkeuring in de bouw (BUtgb).

BUtgb

Lozenberg 7
B-1932 Sint-Stevens-Woluwe
Tel.: 02 716 44 12
Fax: 02 725 32 12
E-mail: info@butgb.be
Website: www.butgb.be

Even herinneren: de Europese technische goedkeuring (ETA) is een hulpmiddel dat werd ingevoerd in het kader van Richtlijn 89/106. Het is een positieve technische beoordeling van de bruikbaarheid van een product voor het beoogde doel. We willen benadrukken dat elke ETA geldig blijft tot wanneer ze vervalt!

2.5. Hoe wordt een EBD opgesteld?

Het EBD document is een geharmoniseerde technische specificatie die opgesteld wordt door een TBI op verzoek van de fabrikant en met zijn medewerking.

Europees beoordelingsdocument (EBD)

Een Europees beoordelingsdocument bevat minstens een algemene beschrijving van het bouwproduct, een lijst met de essentiële kenmerken die relevant zijn voor het beoogde gebruik van het product zoals voorzien door de fabrikant. Het document bevat ook de methoden en criteria voor de beoordeling van de prestaties van het product die verband houden met die essentiële kenmerken. Het bevat tevens de toepasselijke principes van de controle van de productie in de fabriek. Indien de prestaties van sommige essentiële kenmerken van het bouwproduct kunnen beoordeeld worden door methoden en criteria die in bestaande geharmoniseerde technische specificaties worden beschreven of in gidsen in verband met Europese technische goedkeuring over de afgifte van Europese technische goedkeuringen (zoals ze in het kader van de Richtlijn 89/106 bestaan), worden deze methoden en bestaande criteria geïntegreerd in het Europese beoordelingsdocument.

30

We zullen niet gedetailleerd ingaan op de procedure voor de vaststelling van een Europees beoordelingsdocument, die in extenso beschreven is in bijlage II van de Verordening. Maar we spitsen ons toe op drie sleutelfasen voor de fabrikant.

1. De fabrikant legt aan de door hem gekozen TBI een verzoek om een Europese technische beoordeling voor. Een overeenkomst inzake bescherming van het beroepsgeheim en de vertrouwelijkheid wordt ondertekend tussen de fabrikant en de TBI. De fabrikant hoeft de kosten verbonden aan de vaststelling van een EBD niet te dragen.
2. De definitieve EBD wordt vastgesteld binnen een termijn geschat op 9 maanden.
3. De organisatie¹² van TBI's houdt het Europese beoordelingsdocument elektronisch beschikbaar zodra het product de CE-markering heeft ontvangen .

Benadrukken we dat de toegepaste procedure rekening houdt met een reeks doelstellingen, waaronder:

- transparant zijn voor de betrokken fabrikant;
- passende verplichte termijnen vastleggen om onverantwoorde vertragingen te voorkomen;
- op passende wijze rekening houden met de bescherming van het beroepsgeheim en met de vertrouwelijkheid;
- ervoor zorgen dat de Commissie er op passende wijze bij betrokken wordt;
- kosteneffectief zijn voor de fabrikant;
- ...

¹² Het gaat over een organisatie van de technische beoordelingsinstanties.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

2.6. Hoe wordt de prestatie van mijn product beoordeeld?

Ongeacht de gebruikte procedure (product dat valt onder een geharmoniseerde norm of product conform zijn ETB) voorziet de Verordening in vijf systemen voor beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid van bouwproducten die overeenkomen met de essentiële kenmerken ervan: 1+, 1, 2+, 3 en 4. Deze systemen zijn beschreven in bijlage V van de Verordening.

Deze indeling houdt rekening met de rol van de producten in de veiligheid van bouwwerken. De producten waarvan men denkt dat ze de belangrijkste rol spelen worden geklasseerd in systeem 1+.

Elk systeem voor beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid wordt geïllustreerd door een product uit zijn categorie:

Systeem 1+: “Metselcement – Deel1: Samenstelling, specificaties en conformiteitscriteria (EN 413-1: 2001) waarvan het beoogde gebruik is: de bereiding van mortel voor de montage van bakstenen en blokken en voor buiten- en binnenbepleistering.

Systeem 1: Producten voor thermische isolatie van gebouwen - Fabrieksmatig vervaardigde producten van minerale wol (MW) (EN 13162: 2008) met volgend gebruik: Voor gebruiken onderworpen aan wetgevingen m.b.t. brandgedrag, Producten/materialen van klasse A1, A2, B of C waarvoor een duidelijke identificeerbare fase van het productieproces een verbetering van de classificatie van het brandgedrag tot gevolg heeft (bijvoorbeeld toevoegsel van brandwerende producten of een beperking van de organische stoffen).

Systeem 2+: Flexibele banen voor waterafdichtingen - Bitumen banen tegen optrekkend vocht inclusief bitumen banen voor kelder en fundatie afdichtingen - Definities en eigenschappen (EN 13969: 2004+A1: 2007) waarvan het beoogde gebruik de waterdichtheid van gebouwen waarborgt tegen optrekkend vocht uit de kelder, met inbegrip van bekuiping.

Systeem 3: Ramen en deuren - Productnorm, prestatie-eisen - Deel 1: Ramen en deuren zonder brand- en rookwerende eigenschappen (EN 14351-1: 2006+A1: 2010) waarvan het beoogde gebruik alles voorziet behalve de compartimentering brand/rook en evacuatiewegen.

Systeem 4: Decoratieve wandbekleding; Rol en paneel vorm (EN 15102: 2007) gebruikt als interieurafwerking voor akoestische en thermische controle.

Dankzij deze indeling kan ook bepaald worden welke de betrokken instanties zijn. Behalve voor systeem 4 van de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid is de tussenkomst van een aangemelde instantie altijd nodig. De tussenkomst van de aangemelde instantie in de productiecontrole in de fabriek is noodzakelijk voor de producten die een belangrijke rol spelen in de veiligheid van bouwwerken (systemen 1+, 1 en 2+).

Daarnaast omvat elk systeem meerdere taken die, al naargelang het geval, door de fabrikant of de aangemelde instantie zullen uitgevoerd worden.

Deze systemen kunnen samengevat worden als volgt:

	Systeem				
	1+	1	2+	3	4
Taken van de fabrikant					
Bepaling van het producttype op grond van typeonderzoek (inclusief bemonstering), typeberekening, getabelleerde waarden of een beschrijvende documentatie van het product			X		X
Productiecontrole in de fabriek	X	X	X	X	X
Verdere tests van in de fabriek genomen monsters volgens het voorgeschreven testprogramma	X	X	X		
Prestatieverklaring	X	X	X	X	X
Taken van de aangemelde instantie					
Bepaling van het producttype op grond van typeonderzoek (inclusief bemonstering voor 1+ en 1), typeberekening, getabelleerde waarden of een beschrijvende documentatie van het product	X	X		X	
Initiële inspectie van de productie-installatie + productiecontrole in de fabriek	X	X	X		
Permanente bewaking, beoordeling en evaluatie van de productiecontrole in de fabriek	X	X	X		
Steekproefsgewijze controle van monsters voordat het product in de handel wordt gebracht	X				

Zoals u in de tabel (rijen in geel gekleurd) kan vaststellen is het de fabrikant die de bepaling van het producttype uitvoert voor de systemen 2+ en 4. Voor het systeem 3 wordt het producttype bepaald door het aangemelde testlaboratorium en voor de systemen 1+ en 1 door de certificatie-instantie.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Producttype

De reeks representatieve klassen of niveaus van de prestaties van een bouwproduct met betrekking tot de essentiële kenmerken ervan, dat is vervaardigd met een bepaalde combinatie van grondstoffen of andere elementen in een specifiek productieproces. Het producttype wordt bepaald op grond van typeonderzoek, typeberekening, getabelleerde waarden of een beschrijvende documentatie van het product.

Door het opstellen van de prestatieverklaring neemt de fabrikant de verantwoordelijkheid voor de conformiteit van het bouwproduct met de aangegeven prestaties ervan. Als er geen objectieve tegenstrijdige aanwijzingen zijn, veronderstellen de lidstaten dat de prestatieverklaring opgesteld door de fabrikant correct en betrouwbaar is.

2.7. Met welke aangemelde instantie kan ik contact opnemen om mijn product te laten beoordelen?

De aangemelde instanties die bij de beoordeling en de verificatie van de prestatiebestendigheid van de bouwproducten betrokken zijn, kunnen op grond van hun taken onderverdeeld worden in drie types:

- 1) de instantie voor productcertificering is betrokken bij de systemen 1+ en 1 betreffende de beoordeling en de verificatie van de prestatiebestendigheid van de bouwproducten. Ze verstrekt het certificaat van prestatiebestendigheid van het product.
- 2) de certificatie-instantie voor productiecontrole in de fabriek is betrokken bij het systeem 2+ betreffende de beoordeling en de verificatie van de prestatiebestendigheid van de bouwproducten. Ze verstrekt het conformiteitscertificaat van de productiecontrole in de fabriek.
- 3) het testlaboratorium is betrokken bij het systeem 3 betreffende de beoordeling en de verificatie van de prestatiebestendigheid van de bouwproducten. Op verzoek van de certificatie-instantie kan het ook betrokken zijn bij de systemen 1+ en 1. Het testlaboratorium meet, onderzoekt, test, ijkt of bepaalt op enige andere manier de kenmerken of prestaties van materialen of bouwproducten.

Lijst van aangemelde instanties

Deze lijst is te vinden op de internetsite van de Europese Commissie op het volgende adres: <http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/>

In België zijn de instanties voor de technische beoordeling en de aangemelde instanties geaccrediteerd.

Geaccrediteerde instellingen

Een geaccrediteerde instelling heeft een accreditatie ontvangen van een derde partij (de accreditatie-instelling). De accreditatie wordt verleend omdat de geaccrediteerde instelling formeel heeft kunnen aantonen de competentie te bezitten voor het uitvoeren van activiteiten van conformiteitsbeoordeling (zoals testen, kalibraties, inspecties en certificaties) overeenkomstig de eisen die zijn bepaald door geharmoniseerde normen en, indien van toepassing, aanvullende eisen, zoals die welke zijn opgenomen in de relevante sectorale regelingen.

De accreditatie laat de instelling toe hun technische competenties, maar ook hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid te bewijzen.

In België is de accreditatie-instelling BELAC; ze werd opgericht bij wet en valt onder de verantwoordelijkheid van de FOD Economie.

De accreditatie heeft betrekking op de laboratoria, keuringsinstellingen en certificatie-instellingen. De volledige lijst van de door BELAC geaccrediteerde instellingen kan gedownload worden van de volgende internetsite: <http://economie.fgov.be/belac.jsp>

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid

Afdeling Kwaliteit en Innovatie

Belac

NG II

Koning Albert II-laan 16

1000 Brussel

Tel.: 02 277 54 34

Fax: 02 277 54 41

E-mail: belac@economie.fgov.be

Website: <http://belac.fgov.be>

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

2.8. Waarom een technische documentatie opstellen?

Als basis voor de prestatieverklaring stellen de fabrikanten een technische documentatie samen waarin alle relevante informatie beschreven wordt met betrekking tot het vereiste systeem voor de beoordeling en de verificatie van de prestatiebestendigheid.

De technische documentatie wordt gedurende tien jaar na het in de handel brengen van het product bewaard. Ze wordt bijgewerkt in geval van verandering (product of geharmoniseerde technische specificatie). Ze moet kunnen geraadpleegd worden op vraag van de bevoegde autoriteit.

2.9. Wat staat er in de prestatieverklaring?

De prestatieverklaring wordt opgesteld aan de hand van het model in bijlage III van de Verordening. Ze omvat onder andere de referentie van het producttype, het systeem voor de beoordeling en de verificatie van de prestatiebestendigheid van het bouwproduct (1+, 1, 2+, 3 of 4), de referentie van de geharmoniseerde norm (en ook de datum van de publicatie) of de referentie van de Europese technische beoordeling waarvan gebruik is gemaakt voor de beoordeling van elk essentieel kenmerk. Bij een vereenvoudigde procedure zal ze ook het referentienummer van de specifieke technische documentatie omvatten.

De prestatieverklaring bevat daarnaast het beoogde gebruik of de beoogde gebruiken voor het bouwproduct, in overeenstemming met de toepasselijke geharmoniseerde technische specificatie alsook de lijst met essentiële kenmerken zoals beschreven in de genoemde geharmoniseerde technische specificatie voor het/de aangegeven beoogde gebruik(en).

Minstens één van de relevante prestaties van de essentiële kenmerken van het beoogde gebruik van het bouwproduct, zoals dat in de geharmoniseerde normen is vermeld, wordt aangegeven. De fabrikant moet ook de prestaties voor het beoogde gebruik aangeven en hierbij rekening houden met de bepalingen betreffende dit of deze gebruik(en) daar waar de fabrikant het product op de markt wil aanbieden. Ze worden per niveau of klasse uitgedrukt door middel van een beschrijving.

Voorbeeld: voor thermisch gehard veiligheidsglas bedoeld om in de bouw en bouwwerken te worden gebruikt voorziet de norm EN 12150-2 twaalf essentiële kenmerken: brandwering, brandgedrag, gedrag ten opzichte van uitwendige vuurhaard, kogelwering, explosiewering, inbraakwering, weerstand slingerproef, bestand tegen temperatuurschommelingen, wind-, sneeuw- en permanente belasting, luchtgeluidsisolatie, thermische eigenschappen, stralingseigenschappen (lichttransmissie en -reflectie evenals directe zontransmissie en -reflectie)

Voor prestaties die niet bepaald zijn kunnen de letters « NPD » gebruikt worden.

“NPD” voor een niet bepaalde prestatie

Wanneer de fabrikant een prestatie voor een kenmerk niet wenst aan te geven kan hij deze letters gebruiken als de twee volgende voorwaarden vervuld zijn. Ten eerste: hij moet tenminste één relevante prestatie aangeven. Ten tweede: het kenmerk waarvan hij de prestatie niet wenst aan te geven is voor een bepaald gebruik, niet onderworpen aan reglementaire eisen van de ontvangende lidstaat of aan een beschikking van de Europese Commissie.

Om te beantwoorden aan de gezondheids- en veiligheidsnormen en met het oog op een duidelijke inhoud voor alle gebruikers moet bij de prestatieverklaring informatie over gevaarlijke stoffen toegevoegd worden, zoals voorgeschreven in de artikelen 31 en 33 van de REACH Verordening van 2006. Deze Verordening kan geraadpleegd worden op de internetsite Eur-lex op: <http://eur-lex.europa.eu/nl/index.htm>¹³

2.10. Bijkomende preciseringen over de CE-markering

Op een fictief etiket hebben we de gegevens opgesomd die bij de CE-markering moeten toegevoegd zijn; als voorbeeld hebben we wegenbitumen genomen.

De CE-markering wordt aangebracht vooraleer het bouwproduct in de handel wordt gebracht, op een zichtbare, leesbare en onuitwisbare manier, op het bouwproduct of op een daarop aangebracht etiket. Indien de aard van het product het niet toelaat of niet verantwoordt, wordt de markering op de verpakking van het product of de begeleidende documenten aangebracht. Daarnaast mag een pictogram of een ander merkteken aangebracht worden, dat onder meer wijst op een bijzonder risico of gebruik.

Worden vermeld naast de CE-markering:

- de laatste twee cijfers van het jaar waarin zij voor het eerst werd aangebracht (in ons voorbeeld hebben we “11” voor 2011 gekozen);
- het identificatienummer van de aangemelde instantie (In ons voorbeeld gaat het over nummer XXXX). Ter herinnering de aangemelde instantie komt niet tussen bij het beoordelingssysteem 4;

¹³ De exacte weg voor toegang tot het document is beschreven in bijlage, op het einde van deze brochure.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

- de naam en het adres van de fabrikant. Deze worden altijd aangebracht, zelfs indien hij buiten de EU is gevestigd;
- de unieke identificatiecode van het producttype (C01123) ;
- het referentienummer van de prestatieverklaring (CDoP01123) ;
- de verwijzing naar de toegepaste geharmoniseerde technische specificatie (EN 12591 :2009). De geharmoniseerde technische specificatie is ofwel een geharmoniseerde norm ofwel een EBD ;
- het beoogde gebruik (wegenbitumen) ;
- de aangegeven prestaties van het product, uitgedrukt door een waarde of een klasse (kenmerk 1 : ...). De letters NPD worden gebruikt indien er geen prestatie is aangegeven.

2.11. Welke afwijkingen zijn mogelijk voor de prestatieverklaring en de CE-markering?

Bij het in de handel brengen van zijn bouwproduct kan een fabrikant in drie gevallen vrij afwijken van de verplichting om een prestatieverklaring op te stellen. Voorwaarde is wel dat er een geharmoniseerde norm bestaat die zijn bouwproduct dekt en ook dat er geen nationale bepalingen of bepalingen van de Europese Commissie bestaan die hem ertoe verplichten de essentiële kenmerken aan te geven op de plaats waar voorzien wordt dat het bouwproduct gebruikt zal worden. De voorwaarden worden in extenso in artikel 5 van de Verordening beschreven en moeten geraadpleegd worden als een afwijking wordt overwogen.

1. het bouwproduct afzonderlijk of als maatwerk is vervaardigd in een niet-seriematig productieproces. Bovendien is het product in één enkel geïdentificeerd bouwwerk geïnstalleerd door een fabrikant die verantwoordelijk is voor de veilige verwerking van het product in de bouwwerken;
2. het bouwproduct op de bouwplaats is vervaardigd om in de betrokken bouwwerken te worden verwerkt;
3. het bouwproduct op een traditionele manier of met het oog op monumentenzorg in een niet-industrieel proces is vervaardigd voor de deugdelijke renovatie van bouwwerken die als onderdeel van een geklasseerd gebied of vanwege hun bijzondere architecturale of historische waarde, officieel beschermd zijn.

De afwijkingen laten de fabrikant toe om geen prestatieverklaring op te stellen en om de CE-markering niet aan te brengen.

2.12. Wat zijn vereenvoudigde procedures?

In tegenstelling tot de afwijkingen werden de vereenvoudigde procedures ingevoerd om de testlast te verlichten en alsnog het opstellen van een prestatieverklaring en het aanbrengen van de CE-markering mogelijk te maken. Onder bepaalde voorwaarden kan de fabrikant de tests en berekeningen vervangen maar hij zal dan wel, al naargelang het geval, een “geëigende technische documentatie” of “specifieke technische documentatie”, moeten samenstellen.

De vereenvoudigde procedures kunnen:

- vermijden dat tests die als niet nodig beschouwd worden, uitgevoerd worden (cfr. artikel 36 van de Verordening);
- het aantal tests verminderen door testresultaten te delen (cfr. artikel 36);
- betrekking hebben op micro-ondernemingen (cfr. artikel 37);
- betrekking hebben op producten die in een niet-seriematig productieproces vervaardigd zijn (cfr. artikel 38).

Omwille van het belang van de vereenvoudigde procedures en de afwijkingen, is het aanbevolen de artikelen van de desbetreffende Verordening aandachtig te lezen.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

2.13. Wanneer kan ik het typeonderzoek vervangen?

De fabrikant kan het typeonderzoek of de typeberekeningen vervangen door een geëigende technische documentatie:

1. Geen tests (en geen verdere tests): in bepaalde omstandigheden (vast te stellen in de geharmoniseerde technische specificaties of bij besluit van de Commissie), wordt het product zonder tests geschikt bevonden voor een specifiek gebruik of wordt het in staat geacht een specifiek prestatieniveau of een specifieke prestatieklasse te bereiken. Deze procedure wordt meestal WT genoemd, voor « Without Testing » of WFT voor « Without Further Testing ».

Bijvoorbeeld: een betonbalk brandt niet. De niet-brandbaarheid van betonelementen werd in de beschikking 94/611/EG¹⁴ erkend. In dit geval is het niet nodig om brandbaarheidstests uit te voeren.

2. Gemeenschappelijk gebruik van het typeonderzoek: de fabrikant kan de resultaten van door een derde uitgevoerde tests gebruiken zolang zijn product de kenmerken bezit die bepalend zijn voor dit producttype, d.w.z. zolang daarvoor dezelfde basismaterialen worden gebruikt en de fabricage ervan volgens identieke productiemethoden plaatsvindt. Dit principe is enkel van toepassing als het om identieke producten gaat, die op identieke wijze vervaardigd zijn en uit identieke elementen bestaan. Het bouwproduct dat de fabrikant in de handel brengt moet onder een geharmoniseerde norm vallen en moet overeenstemmen met het producttype van een ander bouwproduct dat door een andere fabrikant werd vervaardigd en reeds beproefd werd overeenkomstig de toepasselijke geharmoniseerde norm. De fabrikant mag de resultaten van proeven die door een andere fabrikant werden verkregen slechts gebruiken met zijn toestemming. Deze procedure wordt doorgaans « Sharing » genoemd.

Als voorbeeld citeren we de uitwerking van een economisch haalbare prestatiebepaling van houten vensters op basis van het collectief gebruik van proefresultaten. De hoofddoelstelling is het vinden van een oplossing om de prestaties die in de norm NBN EN 14351-1 opgenomen zijn, te bepalen zonder dat de schrijnwerkers alle fysische proeven moeten uitvoeren zoals weerstand tegen windbelasting, lucht- en waterdichtheid en bedieningskrachten.

¹⁴ Beschikking van 94/611/EG van de Commissie van 9 september 1994 ter uitvoering van artikel 20 van Richtlijn 89/106/EEG inzake voor de bouw bestemde producten (PB L 241 van 16.09.1994, blz. 25–29) gewijzigd door de beschikking 96/603/EG van de Commissie van 4 oktober 1996 tot vaststelling van de lijst van producten die behoren tot de klassen A “geen bijdrage tot de brand” van Beschikking 94/611/EG ter uitvoering van artikel 20 van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad inzake voor de bouw bestemde producten (PB L 267 van 19.10.1996, blz. 23–26).

3. Typeonderzoek volgens het cascadeproces: fabrikanten die een samenstel van componenten assembleren, kunnen de resultaten van de tests die door de leveranciers van zo'n samenstel zijn uitgevoerd, met hun toestemming en volgens hun instructies gebruiken. Deze bouwproducten vallen onder een geharmoniseerde technische specificatie. Tests die door de leverancier van samenstellen uitgevoerd werden, moeten dus niet door de fabrikant herhaald worden voor zover de prestatiekenmerken niet gewijzigd zijn de fabrikant het samenstel naar behoren samenvoegt volgens nauwkeurige instructies van de leverancier van dat samenstel of component ervan. Deze procedure wordt doorgaans « Cascading » genoemd.

Voorbeeld, de fabrikanten van metalen of plasticen ramen in metaal of in plastic, waarvoor de fabrikanten van profielen tests hebben uitgevoerd, zullen hun samenstel op maat kunnen vervaardigen zonder de eerste tests opnieuw te moeten doen.

Deze bepalingen worden in extenso vermeld in artikel 36 van de Verordening en moeten geraadpleegd worden als u een geëigende technische documentatie wil gebruiken. Voor producten die een zeer belangrijke rol spelen bij de veiligheid van gebouwen (systemen 1+ et 1), moet de geëigende technische documentatie door een aangemelde productcertificatie-instelling geverifieerd worden.

2.14. Ik ben een micro-onderneming: kan ik gebruik maken van een vereenvoudigde procedure?

Volgens artikel 37, in het kader van de systemen 3 en 4 voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid, kan de fabrikant, wanneer hij een micro-onderneming heeft, gebruik maken van een vereenvoudigde procedure. Hij moet daarbij door middel van een specifieke technische documentatie kunnen aantonen dat zijn methode en deze die beschreven is in de geharmoniseerde norm gelijkwaardig zijn.

Er moet duidelijk gesteld worden dat de term « micro-onderneming » enkel van toepassing is op een onderneming met minder dan 10 personen en waarvan de jaarlijkse omzet niet meer dan 2 miljoen euro bedraagt.

Specifieke technische documentatie

Documentatie die aantoont dat de methodes die gebruikt werden in het kader van het toepasselijke systeem voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid, door andere methodes vervangen werden, op voorwaarde dat de resultaten verkregen met die andere methodes gelijkwaardig zijn aan de resultaten verkregen met de testmethodes die in de overeenstemmende geharmoniseerde norm beschreven zijn.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

2.15. Kan ik voor een bestelling “op maat” gebruik maken van een vereenvoudigde procedure?

Op basis van artikel 38 kan voor de specifieke bestellingen een vereenvoudigde procedure gebruikt worden. Deze producten worden geïnstalleerd in één enkel bouwwerk en worden voor dit gebruik afzonderlijk vervaardigd.

Hoewel het product onder een geharmoniseerde norm valt kan de fabrikant de in bijlage V bedoelde prestatiebeoordeling van het toepasselijke systeem vervangen door specifieke technische documentatie waaruit blijkt dat het product aan de toepasselijke voorschriften voldoet en dat de gebruikte procedures gelijkwaardig zijn aan de procedures waarin de geharmoniseerde normen voorzien.

Voor de producten die een zeer belangrijke rol spelen bij de veiligheid van bouwwerken (systeem 1+ of 1) geldt de verplichting beroep te doen op een aangemelde instantie om de specifieke technische documentatie te verifiëren.

2.16. Laatste check-up voor het in de handel brengen

41

- ⇒ Vanaf 1 juli 2013, eerst nagaan of uw product moet vergezeld gaan van een prestatieverklaring en de CE-markering, m.a.w. of het product onder een geharmoniseerde norm valt of in overeenstemming is met de Europese technische beoordeling ervan.
- ⇒ De technische documentatie samenstellen.
- ⇒ Een aangemelde instantie contacteren, op basis van het systeem voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid.
- ⇒ Wanneer alles in overeenstemming is met het gevraagde systeem voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid en alle nodige maatregelen om deze prestatiebestendigheid te garanderen genomen werden, kan u op basis van de technische documentatie de prestatieverklaring opstellen en de CE-markering zo dicht mogelijk bij uw product aanbrenge.
- ⇒ De technische documentatie (inclusief de geëigende of specifieke technische documentatie) bijhouden gedurende een periode van tien jaar vanaf het in de handel brengen van het bouwproduct.
- ⇒ De handleiding alsook elk ander nuttig document bij het product bijvoegen ten einde het optimale gebruik ervan te verzekeren.

Deel 3. Een bouwproduct kiezen of voorschrijven

3.1. Inleiding

Dit derde deel van de brochure is bestemd voor "de gebruikers" van bouwproducten zoals de aannemers, de bouwheren en de voorschrijvers van de lastenboeken waaronder de architecten. In dit hoofdstuk vinden zij antwoorden op hun vragen over de modaliteiten voor de opmaak van voorschriften en over de keuze van de bouwproducten ten aanzien van de Verordening.

Een bouwwerk (een woning of een civieltechnisch bouwwerk) moet in eerste instantie aan de nationale toepasselijke beschikkingen beantwoorden (op federaal, regionaal of gemeentelijk niveau). Daarnaast moet het bouwwerk eveneens voldoen aan objectieven die gekoppeld zijn aan de constructieaspecten van het bouwwerk en aan transformatie-, reparatie- en onderhoudsmodaliteiten. Om in overeenstemming te zijn met de beschikkingen en ook de gewenste doelstellingen te verwezenlijken, worden de bouwwerken verwezenlijkt op basis van producten waarvan de prestaties van de essentiële kenmerken adequaat moeten zijn.

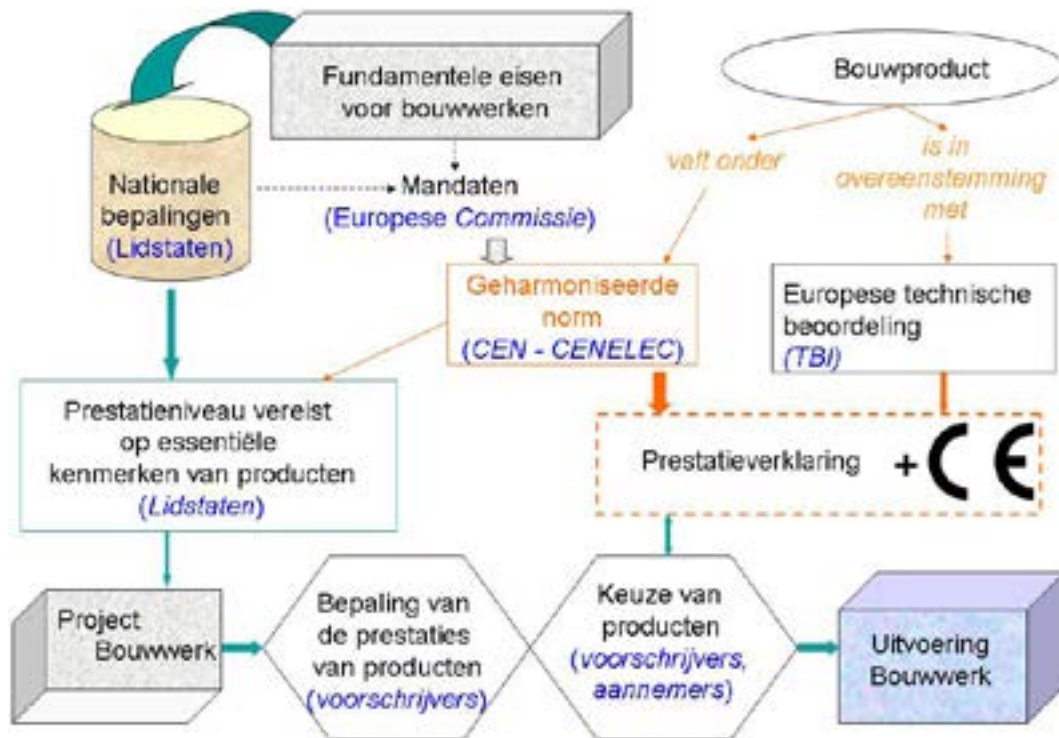
De keuze van een product gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de betrokken "gebruiker" en blijft een echte uitdaging: voor zijn specifiek bouwwerk moet hij immers rekening houden met verschillende criteria waaronder de gebruikte technieken, innovatie, duurzaamheid, de economische aspecten, ..., evenals de afstemming van de prestaties van de producten op het beoogde gebruik.

In deze brochure kunnen we de talloze regels voor de bouw- en de stedenbouwkundige voorschriften niet behandelen, maar algemeen gezien moeten de bouwwerken aan de fundamentele eisen voldoen, in het bijzonder op het vlak van stabiliteit, veiligheid, duurzaamheid,...

In die context hebben de lidstaten de mogelijkheid om maatregelen uit te werken om deze eisen voor bouwwerken op te leggen. De zo opgemaakte wettelijke bepalingen kunnen een rechtstreeks effect hebben op het vereiste prestatieniveau met betrekking tot de essentiële kenmerken van de producten en bijgevolg op de keuze van het product.

De essentiële vraag bij de keuze van de bouwproducten is de bepaling van hun prestatie naar gelang van het voorziene gebruik. Deze prestatie is de band tussen de fundamentele eisen van de bouwwerken en de essentiële kenmerken van de producten.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

De fabrikanten (of om het even welke andere economische deelnemer die dezelfde verplichtingen heeft) verschaffen betrouwbare informatie over de prestatie van de essentiële kenmerken van de producten. Deze informatie komt tot uiting in de prestatieverklaring en de CE-markering. De prestatie van de producten wordt bepaald op basis van proeven en eventueel van berekeningen. De methoden voor tests of berekeningen worden in de geharmoniseerde normen of de technische beoordelingsdocumenten beschreven. Het gebruik van normen is de wettelijke weg, die in de Verordening wordt aangegeven, om de prestatie van een bouwproduct te bepalen.

In zoverre de bouwproducten tussenproducten zijn die bedoeld zijn om in een bouwwerk te worden verwerkt voor een bepaalde duur alvorens ze naargelang van de noden verwijderd of vervangen worden, is het absoluut nodig dat de aannemer, de opdrachtgever of de voorschrijver zijn behoeften en bijgevolg de prestaties van de producten bepaalt. Om met kennis van zaken een keuze te maken, moet elke betrokken gebruiker naar de inhoud van de prestatieverklaring verwijzen en de modaliteiten voor het aanbrengen van de EG-markering begrijpen.

3.2. Welke zijn de zeven fundamentele eisen voor bouwwerken?

De zeven fundamentele eisen voor bouwwerken zijn beschreven in bijlage I van de Verordening. Deze eisen hebben betrekking op de bouwwerken (en niet op de bouwproducten!). Naast de criteria over de dimensionering en de doelmatigheid van de bouwwerken worden ook andere kwalitatieve aspecten in overweging genomen, zoals de gevolgen voor het leefmilieu en gezondheid, de vermindering van het energiegebruik en de duurzaamheidsaspecten.

Historisch gezien werden deze eisen vastgesteld aan de hand van een compilatie van de bestaande nationale reglementeringen.

Fundamentele eisen van toepassing op bouwwerken

- 1. Mechanische weerstand en stabiliteit:** het voorkomen van risico's op instorten van het bouwwerk, in zijn geheel of deels, van ontoelaatbare grote vormveranderingen, ...
- 2. Brandveiligheid:** het ontstaan en het uitbreiden van rook en brand in het bouwwerk beperken, de uitbreiding van het vuur beperken tot aangrenzende bouwwerken, de evacuatie van de bewoners mogelijk maken, ...
- 3. Hygiëne, gezondheid en milieu:** de ontwikkeling van giftige gassen vermijden, de uitstoot van gevaarlijke stralingen vermijden, ...
- 4. Veiligheid en toegankelijkheid bij gebruik:** risico's op uitglijden, valpartijen, schokken, brandwonden, ... voorkomen en een veilige toegang voor mindervaliden voorzien, ...
- 5. Bescherming tegen geluidshinder:** de interne en externe activiteiten moeten de bewoners en de burens toelaten om te slapen, te rusten, ...
- 6. Energiebesparing en warmtebehoud:** het energieverbruik beperken zonder aantasting van het thermische comfort van de bewoners, het energieverbruik beperken bij het monteren en demonteren, ...
- 7. Duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen:** voorbeelden: de duurzaamheid van de bouwwerken, het gebruik van grondstoffen en secundaire materialen, ...

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

3.3. Wie ontwikkelt de maatregelen voor de uitvoering van deze eisen?

De lidstaten kunnen beslissen om al dan niet in hun nationale wetgeving maatregelen tot uitvoering van de fundamentele eisen voor bouwwerken uit te werken. Volgens het subsidiariteitsbeginsel blijven de bouwwerken immers onder de verantwoordelijkheid van de lidstaten.

Deze maatregelen worden in nationale reglementeringen opgenomen waarbij we niet mogen vergeten dat in België regionale, federale, en zelfs gemeentelijke reglementeringen bijzondere technische specificaties en urbanistische of architecturale voorschriften kunnen opleggen (kleuren, plaatselijke stijl, ...). Deze voorschriften zijn van toepassing op het geheel van de bouwwerken, zowel privé als openbaar.

In een breder kader kan de Europese Commissie, via specifieke richtlijnen, eveneens de goede praktijken bij bouwactiviteiten of de kenmerken van specifieke bouwproducten beïnvloeden.

Voorbeelden van uitgewerkte bepalingen van de fundamentele eisen voor bouwwerken

- Koninklijk besluit van 7 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor de preventie van brand en ontploffing waaraan de nieuwe gebouwen moeten voldoen (Belgisch Staatsblad van 26 april 1995) – en zijn achtereenvolgende wijzigingen;
- Richtlijn 2002/91/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PB L 1 van 04.01.2003, blz. 65–71). Deze richtlijn is omgezet door elk Gewest, namelijk door:
 - * Ordonnantie van 7 juni 2007 houdende de energieprestatie en het binnenklimaat van gebouwen (Belgisch Staatsblad van 11 juli 2007) – en haar achtereenvolgende wijzigingen;
 - * Decreet van 19 april 2007 - wijziging van het CWATUP (Waalse Wetboek van ruimtelijke ordening, stedenbouw en patrimonium) om de energieprestatie van gebouwen te promoten (Belgisch Staatsblad van 29 mei 2007). Dit decreet is gericht op de omzetting van Richtlijn 2002/91/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen. Het CWATUP wordt dus het CWATUPE (E voor Energie);
 - * Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (aangehaald als het Energiedecreet) - (Belgisch Staatsblad van 7 juli 2009) – en zijn achtereenvolgende wijzigingen.

Het is natuurlijk hier niet mogelijk om alle reglementaire teksten die de producten of de uitrustingen op regionaal, nationaal of Europees niveau regelen, te identificeren, laat staan om hier de bouwregels te behandelen (wetgevingen, Eurocodes, goede praktijken).

Elke voorschrijver en/of bouwheer blijft verantwoordelijk voor het kennen van het geheel van de reglementaire bepalingen.

3.4. Welk is de rol van de geharmoniseerde normen?

De normalisatie heeft als doel om referentiedocumenten te leveren die gestandaardiseerde testmethodes voorschrijven. In dit verband dienen de geharmoniseerde normen als link tussen de fundamentele eisen van de bouwwerken en de vaststelling van de prestaties van de bouwproducten, op basis van hun kenmerken en hun beoogde gebruiken.

De Europese Commissie levert, per familie producten, mandaten af aan de instanties die belast zijn met het uitwerken van geharmoniseerde normen (CEN of CENELEC). Deze normen beogen de harmonisatie van de kenmerken van de producten die een invloed op de naleving van de fundamentele eisen van de bouwwerken hebben of die in de reglementering van minstens één van de lidstaten werden opgenomen. Deze uitgewerkte geharmoniseerde normen omvatten de kenmerken van de producten, het/de beoogde gebruik(en), in voorkomend geval de nationale specificiteit, de proeven en de rekenmethodes om de prestaties van de producten te bepalen.

Voor de producten, die onder een geharmoniseerde norm vallen, is het dus op een gemeenschappelijke technische basis dat de fabrikanten de prestatieverklaring van hun producten opstellen.

Aangezien bepaalde producten niet (of niet volledig) onder een geharmoniseerde norm vallen, bepaalt de Verordening eveneens dat een specifiek product dat in overeenstemming is met zijn Europese technische beoordeling (ETB) kan vergezeld gaan van een prestatieverklaring en de CE-markering dragen (cfr. 2.4.).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

3.5. Wat is de invloed van de geharmoniseerde normen op de regelgeving?

Als een lidstaat maatregelen voor de toepassing van een fundamentele eis wil uitwerken, moet zij rekening houden met de regels en de voorwaarden die in de Verordening (EU) nr. 305/2011 worden vermeld, en meer bepaald met de artikelen 8.3. en 8.6.

Artikel 8.3.:

Voor een bouwproduct dat onder een geharmoniseerde norm valt of waarvoor een Europese technische beoordeling is afgegeven, is de CE-markering het enige merkteken dat verklaart dat het bouwproduct in overeenstemming is met de aangegeven prestaties met betrekking tot de essentiële kenmerken die onder die geharmoniseerde norm of Europese technische beoordeling vallen.

De lidstaten verwijzen in dat verband in hun nationale maatregelen alleen naar de CE-markering en schrappen verwijzingen naar andere merktekens die de conformiteit attesteren van de aangegeven prestaties met betrekking tot de essentiële kenmerken die onder een geharmoniseerde norm vallen.

Artikel 8.6.:

De methoden die de lidstaten in hun eisen voor bouwwerken toepassen, en ook alle andere nationale voorschriften met betrekking tot de essentiële kenmerken van bouwproducten, zijn in overeenstemming met de geharmoniseerde normen.

Concreet wil dit zeggen dat, als de nationale beschikkingen betrekking hebben op de essentiële kenmerken van de producten die onder een geharmoniseerde norm vallen, de lidstaat zich moet baseren op de test- en rekenmethoden die in de geharmoniseerde norm worden vermeld. Bovendien moet de lidstaat, om een prestatieniveau betreffende een essentieel kenmerk op te leggen, verwijzen naar het niveau dat in deze norm wordt opgesomd (waarde, klasse, drempel).

Als een lidstaat voor één of meerdere fundamentele eisen geen regelgeving bestaat, dan kunnen de voorschrijvers in die gebieden zelf de prestaties bepalen van de producten die zij voor hun bouwwerk wensen, met name met verwijzing naar de bestaande normen.

3.6. Hoe wordt een product voorgeschreven en gekozen?

Als op basis van een reglementering een product een prestatieniveau wordt opgelegd dan moet de voorschrijver of de bouwheer ervoor zorgen dat het voorgeschreven of gekozen product dit niveau bereikt. Bestaat er geen specifieke reglementering dan kan hij zijn product vrij kiezen op basis van de afstemming van het prestatieniveau op het beoogde gebruik.

Het prestatieniveau van de producten is vastgesteld op basis van een gemeenschappelijke Europese technische taal, in dit geval de geharmoniseerde technische specificaties. De overeenstemming tussen het lastenboek en de prestatieverklaring is eveneens zeer belangrijk.

Om de goede afstemming van het product op het bouwwerk te garanderen, moet de bouwheer, de architect of de aannemer nauwkeurig zijn verwachtingen met betrekking tot het beoogde gebruik en het prestatieniveau van de producten uitdrukken.

De bouwheer, de architect of de aannemer behoudt het recht om te kiezen voor het product dat het best is aangepast aan zijn lastenboek en zijn noden, onder voorbehoud van de toepasselijke wettelijke voorwaarden. Waarschijnlijk zal hij een voorkeur hebben voor bepaalde producten die hij gewoonlijk gebruikt maar anderzijds zal hij voor de producten waarvan de prestatie op basis van de geharmoniseerde technische specificaties wordt aangegeven een betrouwbare informatie hebben als vergelijkingsbasis om het product dat het best aan het beoogde gebruik beantwoordt te selecteren.

Benadrukken we ook dat alleen de bouwproducten waar een prestatieverklaring is bijgevoegd, de CE-markering mogen dragen (volgens de regels voor het aanbrenge, in het kader van de Verordening (EU) nr 305/2011).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Specifiek geval van de overheidsopdrachten

Overheidsopdrachten zijn overeenkomsten die onder bezwarende titel worden gesloten tussen een aanbestedende overheid (of overheidsbedrijven) en openbare of particuliere economische operatoren om te beantwoorden aan hun behoeften op het gebied van werken, leveringen of diensten. De reglementering maakt een onderscheid tussen de overheidsopdrachten naargelang ze betrekking hebben op werken, leveringen of diensten.

De overheidsopdrachten voor werken zijn overeenkomsten gesloten met de betrokken actoren en hebben betrekking op hetzij het uitvoeren, hetzij zowel het ontwerpen als het uitvoeren van een bouwwerk of bouwkundige werken of civieltechnische werken die voldoen aan de behoeften vastgesteld door de aanbestedende overheid die er de opdrachtgever van is. Een bouwwerk is het resultaat van een geheel van bouwkundige of civieltechnische werken dat ertoe bestemd is als zodanig een economische of technische functie te vervullen.

De bestekken zijn opdrachtdocumenten die de voorwaarden waaronder de opdrachten uitgevoerd worden, bepalen. Ze bevatten algemene documenten waarin de clausules die toepasselijk zijn op een categorie opdrachten opgenomen zijn en bijzondere documenten met de clausules die eigen aan de opdracht zijn.

De technische voorschriften geven een duidelijke omschrijving van de te leveren prestaties en laten de verantwoordelijke toe om het verloop van de opdracht en de goede uitvoering van deze prestaties te volgen. Deze voorschriften moeten op een duidelijke en onpartijdige wijze opgesteld zijn. De technische eisen moeten gedefinieerd worden in rechtstreeks verband met de behoefte van de overheidsaankoper en het voorwerp van de opdracht en moeten hierop afgestemd zijn om geen verholde beperking tot de toegang tot de overheidsopdracht te vormen. Ook al mogen er specifieke technische eisen worden gesteld, mogen ze echter niet leiden tot het willekeurig uitsluiten of bevoordelen van bepaalde kandidaten.

Tot deze technische voorschriften behoren eventueel ook het prestatieniveau, de veiligheid of de afmetingen, de terminologie, de proefnemingen en proefnemingsmethoden, de verpakking, de etikettering en de productieprocessen en -methoden.

3.7. De CE-markering: hoe moet ze worden verstaan?

De CE-markering “alleen” volstaat niet om het product dat het meest geschikt is voor het beoogde gebruik te kiezen. De CE-markering biedt immers de garantie dat de fabrikant de verantwoordelijkheid voor de verklaarde prestaties op zich neemt. Ze bestaat uit de initialen “CE” in de welbekende grafische vorm.

Deze markering maakt deel uit van het etiket. Ook de naam en het adres van de fabrikant moeten vermeld worden (zelfs als deze buiten de Europese Unie gevestigd is). Voor de producten waarvan men vindt dat ze een belangrijke rol in het bouwwerk spelen en waarvoor een aangemelde instantie tussenkomt (cfr. 2.6. en 2.7.), wordt naast de markering het identificatienummer van de aangemelde instantie vermeld.

Bij een product dat de CE-markering draagt in het kader van de Verordening (EU) nr. 305/2011 moet de prestatieverklaring gevoegd worden: bij een CE-gemarkeerd product zonder prestatieverklaring is het niet mogelijk om het product dat het meest geschikt is voor het beoogde gebruik te kiezen.

Bijvoorbeeld van een CE-gemarkeerde (alleen en zonder toevoeging van de prestatieverklaring) tegel of een betonblok kan men de prestaties van het product niet kennen noch de bruikbaarheid voor alle mogelijke gebruiken ervan.

Een combinatie van CE-gemarkeerde producten leidt niet noodzakelijk tot een geschikt bouwwerk. De bouwheer, de architect of de aannemer moet ervoor zorgen dat het product geschikt is voor gebruik en voor de goede verwerking van het product in het bouwwerk. Bijvoorbeeld, als hij kan kiezen tussen twee deuren met CE-markering, kan het zijn dat de ene een branddeur is en de andere niet.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Wat gebeurt er als meerdere Europese reglementeringen de CE-markering opleggen?

Eén enkele CE-markering geeft de overeenstemming aan met al deze wetgevingen. Door het aanbrengen van de CE-markering op zijn product verbindt de fabrikant zich ertoe om zijn producten in overeenstemming te brengen met alle eisen bepaald in de Europese reglementeringen die op zijn product toepasselijk zijn en de CE-markering vereisen. Bijvoorbeeld de CE-markering van een rook- en warmte zuigventilator zal rekening houden met de geharmoniseerde norm in het kader van de Europese Richtlijn 89/106 EN 12101-3 maar deze norm zal ook rekening houden met de eisen vastgelegd in de Europese richtlijnen “laagspanning¹⁵” en “EMC¹⁶”.

Wijzen we er tevens op dat de conformiteitverklaringen die door de fabrikant worden afgeleverd en bij het technisch dossier gevoegd zijn, de wetgevingen waaraan hun producten moeten voldoen, moeten specificeren en opsommen.

3.8. Dragen alle bouwproducten een CE-markering?

Neen, niet alle bouwproducten kunnen vergezeld gaan van de prestatieverklaring en de CE-markering dragen. Vooraleer men een product dat geen CE-markering draagt weigert, moet men eerst nagaan of de CE-markering op dat product wel van toepassing is.

Er zijn drie gevallen mogelijk:

1. Het product valt onder een geharmoniseerde norm (cfr. 2.2). De fabrikant stelt voor dit product een prestatieverklaring op wanneer het in de handel wordt gebracht. Evenwel mogen, tijdens de periode van co-existentie van de geharmoniseerde normen, producten van eenzelfde familie wettelijk in de handel worden gebracht, al dan niet vergezeld van een prestatieverklaring en dus al dan niet met een CE-markering. Gaat het om een nieuwe versie van een geharmoniseerde norm dan slaat de co-existentieperiode op het in de markt gelijktijdig aanwezig mogen zijn van CE-gemarkeerde producten met een “oude” prestatieverklaring en van CE-gemarkeerde producten met een “nieuwe” (d.i. gebaseerd op de nieuwe versie van de norm) prestatieverklaring. Om te weten of

15 Richtlijn 2006/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke voorschriften der lidstaten inzake elektrisch materiaal bestemd voor gebruik binnen bepaalde spanningsgrenzen (PB L 374 van 27.12.2006, blz. 10–19) en zijn achtereenvolgende wijzigingen.

16 Richtlijn 2004/108/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake elektromagnetische compatibiliteit en tot intrekking van Richtlijn 89/336/EEG (PB L 390 van 31.12.2004, blz. 24–37)

het product onder een geharmoniseerde norm valt en welke de co-existentieperiode is, kan men de lijst van de geharmoniseerde normen raadplegen¹⁷.

2. Ook al valt het product onder een geharmoniseerde norm dan kan een fabrikant, conform artikel 5 van de Verordening (EU) nr. 305/2011, in drie situaties afwijken van de verplichting om een prestatieverklaring op te stellen wanneer hij zijn product in de handel brengt. (cfr. 2.11.).

3. Er bestaan nog geen geharmoniseerde technische specificaties voor dit type bouwproduct (cfr. 2.2. en 2.4.)

3.9. Hoe moet ik de prestatieverklaring lezen?

De prestatieverklaring is het sleutelinstrument voor alle actoren in de bouw. Ze wordt bij het product gevoegd wanneer het in de handel gebracht wordt.

De prestatieverklaring moet het/de beoogde gebruik(en) duidelijk beschrijven (met o.a. vermelding van de bijzondere gebruiksvoorwaarden) en de kenmerken van het product voor dit/deze gebruik(en) opsommen (cfr. 2.9.). Ze vermeldt de prestaties van minstens één van de relevante essentiële kenmerken voor het/de beoogde gebruik(en). Ze levert een degelijke kennis van de prestaties van de producten en is een doeltreffend vergelijkingsinstrument tussen concurrerende bouwproducten.

Een product kan ook functionele kenmerken hebben die voor de actoren zeer nuttig kunnen zijn. Als deze kenmerken geen betrekking hebben op de fundamentele eisen voor bouwwerken, dan kunnen ze niet als essentieel beschouwd worden in de zin van deze Verordening. Bijvoorbeeld, voor de gebruiker kan de kleur van een vloerbekleding een belangrijk kenmerk zijn in zijn keuzecriteria, maar dit kenmerk is niet essentieel ten aanzien van de Verordening. Het wordt dus niet geïmplementeerd door deze Verordening.

Naast de prestatieverklaring zorgen de fabrikanten ervoor dat bij hun product de nodige veiligheidsinstructies en -inlichtingen geleverd worden in een taal die door de betrokken lidstaat bepaald wordt en die door de gebruikers gemakkelijk begrepen wordt.

Hieronder vindt u het model van de prestatieverklaring, zoals bepaald in bijlage III van de Verordening.

¹⁷ De exacte weg voor toegang tot het document is beschreven in bijlage, op het einde van deze brochure.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Prestatieverklaring
Nr.

1. Unieke identificatiecode van het producttype:

2. Type-, partij- of serienummer, dan wel een ander identificatiemiddel voor het bouw-product, zoals voorgeschreven in artikel 11, lid 4:
.....

3. Beoogde gebruiken van het bouwproduct, overeenkomstig de toepasselijke geharmoniseerde technische specificatie, zoals door de fabrikant bepaald:
.....

4. Naam, geregistreeerde handelsnaam of geregistreerd handelsmerk en contactadres van de fabrikant, zoals voorgeschreven in artikel 11, lid 5:
.....
.....

5. Indien van toepassing, naam en contactadres van de gemachtigde wiens mandaat de in artikel 12, lid 2, vermelde taken bestrijkt:
.....

6. Het systeem of de systemen voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid van het bouwproduct, vermeld in bijlage V:
.....

7. Indien de prestatieverklaring betrekking heeft op een bouwproduct dat onder een geharmoniseerde norm valt
.....
(naam en identificatienummer van de aangemelde instantie, indien van toepassing)
heeft onder systeem de volgende taken uitgevoerd
(beschrijving van de in bijlage V genoemde taken van derden)
en heeft verstrekt,
(het certificaat van prestatiebestendigheid, het conformiteitscertificaat van de productiecontrole in de fabriek, de rapporten inzake tests en berekeningen, indien van toepassing)

8. Indien de prestatieverklaring betrekking heeft op een bouwproduct waarvoor een Europese technische beoordeling is afgegeven:
.....
(naam en identificatienummer van de technische beoordelingsinstantie, indien van toepassing)
heeft verstrekt,
(referentienummer van de Europese technische beoordeling)
op basis van
(referentienummer van de Europees beoordelingsdocument)
heeft onder systeem de volgende taken uitgevoerd
(beschrijving van de in bijlage V genoemde taken van derden)
en heeft verstrekt,
(het certificaat van prestatiebestendigheid, het conformiteitscertificaat van de productiecontrole in de fabriek, de rapporten inzake tests en berekeningen, indien van toepassing)

9. Aangegeven prestatie

Toelichting bij de tabel:

1. Kolom 1 bevat de lijst van essentiële kenmerken die voor het(de) in punt 3 aangegeven beoogde gebruik(en) in de geharmoniseerde technische specificatie zijn bepaald.
2. Voor elk essentieel kenmerk in kolom 1 dat aan de voorschriften van artikel 6 voldoet, wordt in kolom 2 de aangegeven prestatie vermeld in niveaus, klassen of in een beschrijving of met betrekking tot de overeenkomstige essentiële kenmerken. Indien er geen prestatie is aangegeven, worden de letters "NPD" (No Performance Determined) vermeld.
3. Voor elk essentieel kenmerk in kolom 1, wordt in kolom 3 het volgende vermeld:
 - a) referentiedatum van de betrokken geharmoniseerde norm en, indien van toepassing, het referentienummer van de gebruikte specifieke of geëigende technische documentatie;
 - of
 - b) referentiedatum van het overeenkomstige Europees beoordelingsdocument, indien beschikbaar, en het referentienummer van de gebruikte Europese technische beoordeling.

Essentiële kenmerken (zie noot 1)	Prestaties (zie noot 2)	Geharmoniseerde technische specificaties (zie noot 3)

Indien overeenkomstig artikelen 37 of 38 een specifieke technische documentatie is gebruikt, de eisen waaraan het product voldoet:

.....

.....

10. De prestaties van het in de punten 1 en 2 omschreven product zijn conform de in punt 9 aangegeven prestaties.
 Deze prestatieverklaring wordt verstrekt onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de in punt 4 vermelde fabrikant.

Ondertekend voor en namens de fabrikant door:

.....

(naam en functie)

.....

(plaats en datum van afgifte)

(handtekening)

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Deel 4. De volgende aanpassingen van de Belgische wetgeving voor het verhandelen van bouwproducten

4.1. Doelstellingen

Het is algemeen bekend dat een Europese Verordening geen nationale omzettingsmaatregelen vereist zoals dat het geval is voor een richtlijn. Dat neemt niet weg dat de nationale wetgevingen moeten voldoen aan de maatregelen voorgeschreven op Europees niveau.

De bestaande wetgeving werd ontworpen om te beantwoorden aan de Richtlijn 89/106/EEG. In de voorafgaande delen werd uiteengezet dat Verordening 305/2011 een wijziging inhoudt van verschillende aspecten die tot heden op de commercialisering van bouwproducten toepasselijk waren.

In dit verband moeten verschillende categorieën van acties nog gevoerd worden. Om elke verwarring tussen de oude regels en de nieuwe beschikkingen te vermijden; zal de wetgever niet alleen de referentieteksten moeten wijzigen maar ook de huidige Belgische wetteksten moeten opheffen. De desbetreffende wetgeving bestaat uit een wet¹⁸, een koninklijk besluit¹⁹ en ministeriële besluiten waaronder dat²⁰ tot instelling van de Technische Commissie voor de Bouw.

De opbouw en de basis van deze teksten zijn niet altijd duidelijk en er wordt voorzien om ze te vervangen door een meer samenhangend kader over bouwproducten en meer algemeen gezien de kwaliteit van de bouw.

Bovendien zijn de lidstaten, krachtens de Verordening, vrij om nationale maatregelen te treffen voor de correcte toepassing van de verschillende verplichtingen, zoals het markttoezicht of de aanmelding van instanties voor technische beoordeling.

Daarom zal de wetgever in overleg met de verschillende actoren een autonome wet alsook de uitvoeringsbesluiten uitwerken, met name voor het markttoezicht.

18 Wet van 25 maart 1996 tot uitvoering van de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 december 1988 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten inzake voor de bouw bestemde producten [Belgisch Staatsblad van 21 mei 1996].

19 Koninklijk besluit van 19 augustus 1998 betreffende de voor de bouw bestemde producten [Belgisch Staatsblad van 11 september 1998] en zijn achtereenvolgende wijzigingen.

20 Ministerieel besluit van 6 september 1991 tot [...] opstelling van typevoorschriften in de bouwsector [Belgisch Staatsblad van 29 oktober 1991] en zijn achtereenvolgende wijzigingen.

4.2. Geplande aanpak

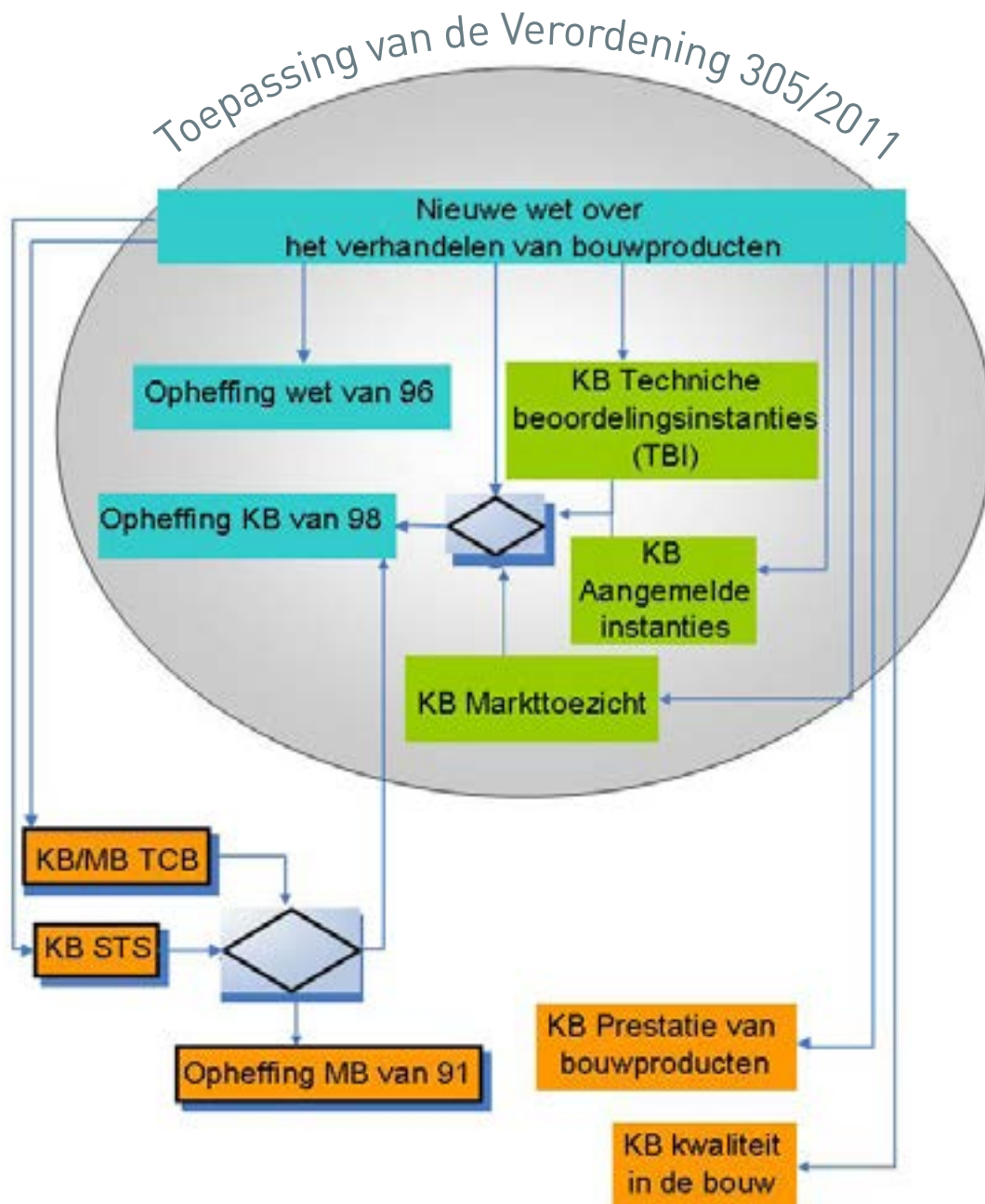
Op basis van volgend werkplan is er voorzien om een aantal wetgevende teksten op te heffen en er een paar nieuwe uit te werken. De opbouw van de uitvoeringsbesluiten is gericht op meer coherentie zoals voorgesteld in onderstaand schema.

De rechtstreekse gevolgen van de tenuitvoerlegging van de Verordening zullen in de blauwe kaders opgenomen worden. Wanneer de nieuwe wet op het verhandelen van bouwproducten in werking zal zijn, zal de wetgever de wet van 25 maart 1996 en het koninklijk besluit van 19 augustus 1998 moeten opheffen.

De maatregelen voor de tenuitvoerlegging die in rechtstreeks verband staan met de Verordening 305/2011 zullen in de groene kaders opgenomen worden. Het gaat om het KB betreffende de technische beoordelingsinstanties, om het KB betreffende de aangemelde instanties en ten slotte om het KB betreffende het markttoezicht.

Als men de totale coherentie van het kader over de kwaliteit in de bouw wil waarborgen, moeten de reglementeringen vermeld in de oranje kaders overwogen worden. Het gaat om koninklijke besluiten betreffende de Technische Commissie voor de Bouw (TCB), de prestatie van producten, de kwaliteit in de bouw en de nationale technische specificaties (STS) .

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Bijlagen

Enkele definities

Aangemelde instantie : een instantie aangemeld bij de Europese Commissie van de Europese Unie voor het uitvoeren van taken van derden door middel van de beoordeling en verificatie van de bestendigheid van de prestaties in het kader van deze verordening (cfr. vraag 2.7. van onze brochure).

Beoogd gebruik: het beoogde gebruik van het bouwproduct dat is omschreven in de toepasselijke geharmoniseerde technische specificatie.

Bijlage ZA: Het is het verplichte deel van de geharmoniseerde norm in het kader van de Verordening 305/2011 (cfr. vraag 2.3. van onze brochure).

Distributeur: een natuurlijke of rechtspersoon in de toeleveringsketen, anders dan de fabrikant of de importeur, die een bouwproduct op de markt aanbiedt (cfr. vraag 1.7. van onze brochure).

Drempelniveau: een minimum- of maximumprestatieniveau van een essentieel kenmerk van een bouwproduct.

Essentiële kenmerken: deze worden vastgelegd in geharmoniseerde technische specificaties met betrekking tot de fundamentele eisen voor bouwwerken (cfr. vraag 1.3. van onze brochure).

Europees beoordelingsdocument (EBD): een document dat door de organisatie van TBI's is vastgesteld met het oog op afgifte van Europese technische beoordelingen (cfr. vraag 2.5. van onze brochure).

Europese technische beoordeling (ETB): de gedocumenteerde beoordeling van de prestaties van een bouwproduct, met betrekking tot de essentiële kenmerken daarvan, overeenkomstig het desbetreffende Europese beoordelingsdocument (cfr. vraag 2.4. van onze brochure).

Fabrikant: een natuurlijke of rechtspersoon die een bouwproduct vervaardigt of laat ontwerpen of vervaardigen, en dat product onder zijn naam of merknaam verhandelt (cfr. vraag 1.7. van onze brochure).

Geaccrediteerde instelling: een instelling die een accreditatie gekregen heeft van een derde partij (de accreditatie-instelling). De accreditatie werd toegekend omdat de geaccrediteerde instelling formeel heeft kunnen aantonen dat ze de vakbekwaamheid heeft voor het uitvoeren van activiteiten voor conformiteitbeoordeling (zoals proeven, kalibraties, inspecties en certificaties), in overeenstemming met internationaal erkende normen (cfr. vraag 2.7. van onze brochure).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Geëigende technische documentatie: deze documentatie is toepasselijk in de gevallen beschreven in artikel 36 van de Verordening (cfr. vraag 2.13. van onze brochure).

Geharmoniseerde norm: een norm die door één van de Europese normalisatie-instellingen goedgekeurd wordt volgens een procedure die wordt beschreven in de Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften (PB L 204 van 21.7.1998, blz. 37) – (cfr. vragen 2.2. en 2.3. van onze brochure).

Geharmoniseerde technische specificaties: geharmoniseerde normen en Europese beoordelingsdocumenten (cfr. vraag 1.5. van onze brochure).

Gemachtigde: een in de Unie gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die schriftelijk door een fabrikant is gemachtigd om namens hem op te treden met betrekking tot bepaalde taken (cfr. vraag 1.7. van onze brochure).

Het in de handel brengen: het voor het eerst op de uniale markt aanbieden van een bouwproduct (cfr. vraag 1.7. van onze brochure).

Het op de markt aanbieden: het in het kader van een handelsactiviteit, al dan niet tegen betaling, verstrekken van een bouwproduct met het oog op distributie of gebruik op de uniale markt (cfr. vraag 1.7. van onze brochure).

Importeur: een in de Unie gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die een bouwproduct uit een derde land op de uniale markt in de handel brengt (cfr. vraag 1.7. van onze brochure).

Klasse: een reeks niveaus voor de prestaties van een bouwproduct, die wordt begrensd door een minimum- en een maximumprestatiewaarde.

Nieuwe aanpak: het concept genaamd "van de nieuwe aanpak" laat toe om de wetgevingen op Europees niveau te harmoniseren en daarbij aan de ondernemingen de keuze te laten van de technische middelen om te kunnen innoveren. Om deze doelstellingen te behalen zijn de fundamentele eisen inzake gezondheid en veiligheid of de risicotypes opgenomen in de wetgevende teksten per productenfamilie. Om de overeenstemming van de producten met deze eisen aan te tonen kunnen de bedrijven verwijzen naar de normen vastgelegd door de normalisatieinstellingen. In voorkomend geval wordt de CE-markering op de producten aangebracht door de fabrikant of de verantwoordelijke voor de invoer. Zo verklaart hij dat zijn product in overeenstemming is met de fundamentele eisen en dat hij het conformiteitsattesteringsysteem waaraan het product en/of de productie moet voldoen, goedgekeurd heeft.

New Legal Framework (NLF): dit nieuwe juridische kader heeft onder andere tot doel om de werking van de interne markt te verbeteren door het wegwerken van de handelsbelemmeringen tussen de lidstaten en door het voorkomen van nieuwe technische belemmeringen. Sinds 2008 is er de inwerkingtreding in de geharmoniseerde sector van de Verordening 765/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 tot vaststelling van de eisen inzake accreditatie en markttoezicht betreffende het verhandelen van producten (PB L 218 van 13.08.2008, blz. 30). De producten die niet aan de harmonisatie in de Europese Unie onderworpen zijn vallen onder de Verordening 764/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 tot vaststelling van procedures voor de toepassing van bepaalde nationale technische voorschriften op goederen die in een andere lidstaat rechtmatig in de handel zijn gebracht (PB L 218 van 13.8.2008, blz. 30).

Niveau: het resultaat van de prestatiebeoordeling van een bouwproduct, met betrekking tot de essentiële kenmerken daarvan, uitgedrukt in een numerieke waarde.

Organisatie van TBI's: De organisatie van TBI's staat ondermeer in voor de coördinatie van de procedures voor de opstelling van ontwerpen van Europese beoordelingsdocumenten en voor het verstrekken van de Europese technische beoordelingen, zodat de transparantie en de noodzakelijke vertrouwelijkheid van deze procedures gegarandeerd wordt. (cfr. vraag 2.5. van onze brochure).

Permanent comité voor de bouw: de Commissie wordt bijgestaan door dit comité. Dit comité brengt adviezen uit over geharmoniseerde normen, Europese beoordelingsdocumenten, Europese technische beoordeling, voorwaarden voor het aanbrengen van de CE-markering.

Prestaties van een bouwproduct: de prestaties met betrekking tot de essentiële kenmerken, uitgedrukt in niveau of klasse of op beschrijvende wijze.

Prestatieverklaring: de informatie in verband met de prestaties van een bouwproduct met betrekking tot de essentiële kenmerken, overeenkomstig de desbetreffende geharmoniseerde technische specificatie. U kunt het model in bijlage III van de Verordening vinden.

Producttype: het geheel van representatieve klassen of niveaus van de prestaties van een bouwproduct met betrekking tot de essentiële kenmerken ervan, dat is vervaardigd met een bepaalde combinatie van grondstoffen of andere elementen volgens een specifiek productieproces (cfr. vraag 2.6. van onze brochure).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Specifieke technische documentatie: documentatie die aantoont dat methoden in het toepasselijke systeem voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid vervangen zijn door andere methoden, op voorwaarde dat de resultaten van die andere methoden gelijkwaardig zijn met die van de testmethoden van de betrokken geharmoniseerde norm (cfr. vraag 2.12. van onze brochure). Ze mag enkel onder de in de Verordening gespecificeerde voorwaarden gebruikt worden.

Subsidiariteitsbeginsel: bepaalt de voorwaarden waarin de Europese Unie met prioriteit kan optreden ten opzichte van de lidstaten. Dit geldt enkel voor de gedeelde domeinen tussen de Europese Unie en de lidstaten.

Technische documentatie: ze dient als basis voor de prestatieverklaring. Ze bevat o.a. alle nuttige elementen i.v.m. de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (cfr. vraag 2.8).

Technische beoordelingsinstantie (TBI): deze instantie voert beoordelingen uit en verstrekt de Europese technische beoordeling in een productgebied waarvoor zij is aangewezen (cfr. vraag 2.4. van onze brochure).

Wederzijdse erkenning: Het principe van de wederzijdse erkenning verzekert in de niet-geharmoniseerde sector het vrije verkeer van goederen en diensten zonder dat het daarbij nodig is om de nationale wetgevingen van de lidstaten te harmoniseren. De verkoop van een product dat legaal gefabriceerd is in een lidstaat kan niet verboden worden in een andere lidstaat zelfs al verschillen de technische of kwaliteitsvoorschriften op basis waarvan het product gefabriceerd werd van deze van de andere lidstaat. Er is één uitzondering: het algemeen belang, zoals de bescherming van de gezondheid, de bescherming van de consumenten of het milieu is onderworpen aan strikte voorwaarden.

Exacte wegen voor toegang tot de wetgevingen op Internet

* Verordening 305/2011

Deze Verordening kan geraadpleegd worden op de website van de Europese Commissie: <http://eur-lex.europa.eu/nl/index.htm>

Er bestaan twee toegangen op deze website:

1. Om de versie van de gepubliceerde verordening in het PB te kunnen vinden:
Klik op > kies het jaar > kies de maand > kijk op de datum van publicatie > L088
2. Om de verordening en bijkomende wetgevende documenten in verband hiermee te kunnen vinden:

Klik op “referentienummer” onder “eenvoudig zoeken”:

EENVOUDIG ZOEKEN

aan de hand van woorden
op referentienummer
op datum
op vindplaats in het PB
op Celex-nummer
meer zoekopties

Typ het jaar in (4 tekens)

Typ het nummer in (maximaal 4 tekens)

Typ het jaar “2011”
en het nummer “305”

* Lijst van de geharmoniseerde normen

De ganse lijst van de geharmoniseerde normen wordt regelmatig in het Publicatieblad gepubliceerd. U kunt deze lijst vinden op de wetgevende website van de Europese Commissie op het volgende adres : <http://eur-lex.europa.eu/nl/index.htm>

De toegangsweg om de laatste mededeling van de Europese Commissie te verkrijgen is de volgende:

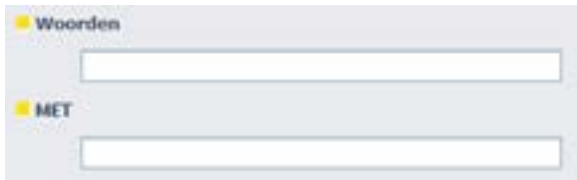
Klik op “aan de hand van woorden” onder “eenvoudig zoeken”:

EENVOUDIG ZOEKEN

aan de hand van woorden
op referentienummer
op datum
op vindplaats in het PB
op Celex-nummer
meer zoekopties

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Schrijf het woord „mededeling“ in „Zoeken“ en „bouwproducten “ in het veld „MET“.

Voor zover nuttig kan de lijst van de geharmoniseerde normen ook geraadpleegd worden op de website van de Europese Commissie, NANDO, op het volgende adres: <http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/> (Deze website is alleen in het Engels).

De toegangsweg is als volgt: klik op:

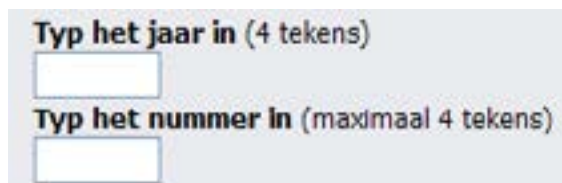
* REACH Verordening

Deze Verordening kan geraadpleegd worden op de website van de Europese Commissie: <http://eur-lex.europa.eu/nl/index.htm>

63

Om de verordening en bijkomende wetgevende documenten in verband hiermee te kunnen vinden:

Klik op “referentienummer” onder “eenvoudig zoeken”:

Typ “2006” voor het jaar en “1907” voor het nummer

Gelijkwaardigheid van de termen in het Engels

Termen in het Nederlands	Termen in het Engels
Productiecontrole in de fabriek (PCF)	Factory Production Control (FPC)
Prestatieverklaring (VP)	Declaration of Performance (DoP)
Europees beoordelingsdocument (EBD)	European Assessment Document (EAD)
Europees Comité voor Normalisatie (CEN)	European Committee for Standardisation (CEN)
Europees Comité voor elektrotechnische normalisatie (CENELEC)	European Committee for Electro technical Standardisation (CENELEC)
Europese technische beoordeling (ETB)	European Technical Assessment (ETA)
Beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid	Assessment and Verification of Constancy of Performance (AVCP)
Geen prestatie bepaald (NDP)	No Performance Determined (NDP)
Technische beoordelingsinstanties (TBI's)	Technical Assessment Bodies (TABs)
Aangemelde instanties	Notified bodies
Verordening voor het verhandelen van bouwproducten	Construction Product Regulation (CPR)

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
<http://economie.fgov.be>